

ova”!

nljū laivų.
a į visas ša-
ir pigiai.
y.
atų Valstijų.
hia, Pa.

RAI
RAI
VYRAI

oti— vyrai kurie budamē
ilpnei, nerviški, sunaikinti
ylnai naudoti priimnoma
ti viena iš tuo knygu.
a sveikata, keip jie igauna
ti budame tame padėime.
uprantamoje kalboje keip
kraujo, arba syfilis,
a, Nusilpnelma, Abel-
agalšti gyvybes sky-
ubegimius, Rheuma-
liges, Pylyva, Kepenu,
ligas, gali but galutinai
privatnai ir slapta, su ma-

iva sava tobulą sveikatą, spėna
tuos knygos. Ji ir krautivi
us slaptības, kurios vyras tai
piningu mokiedami už prana-
laik neperskaitisti kitų knygų
eti ir keip galet galutinai išgy-
ga yra duodama VYSAI DYKAI
Išrašik aiškele sava varia, pa-
upona ir išsiusk jį mums beuolai.

ai gautos knygos.
ji šendena.
& CO.
TH AVE., CHICAGO.
eresuotas jūsu pasiūlymū
norečiau, jog jus ikisistumū

THE LITHUANIAN WEEKLY
"KOVA"
Published every Friday by the
LITHUANIAN SOCIALIST FE-
DERATION OF AMERICA
[Incorporated April 23, 1908.]
"KOVA"
1315 E. Moyamensing Avenue
PHILADELPHIA, PA.

KOVA

LIETUVIŠKAS SAVAITRAŠTIS
"KOVA"
Išleina kas Pėtnyčia Loidžia
LIETUVIŲ SOCIALIZSTŲ SA-
JUNGA AMERIKOJE
Inkorporuota Balandžio 23 d. 1908.
"KOVA"
1315 E. Moyamensing Avenue
PHILADELPHIA, PA.

Nr. 46. Philadelphia, Pa., 18 d. Lapkričio (November), 1910 m. Metas VI.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA

TURINYS.
ĮVAIRŪS STRAIPSNIAI.

J. B. S.	Žingsnis po žingsnio žengiam pirmyn.....	553
"	Įdomus apsireiškimas	554
"	Socijalistai ir tautybės klausimas	554
Barabošius	Anarchizmas ir absoliutiška ypotos laisvė	555
V. J. K.	Keli žodžiai apie žmogišką prigimimą.....	556
Taunis	Fanatizmas	557

BELETRISTIKA ir POEZIJA.

Birmantailė	Šis-tas iš Italų gyvenimo.....	558
J. B. S.	Dieve.....	559

LAIŠKAI Į REDAKCIJĄ..... 560

	Keliaujančių lietuvių atydai.....	560
	Nepaprasta proga chicagiečiams.....	561

KORESPONDENCIJOS..... 561

SAJUNGOS REIKALAI..... 562

THE LITHUANIAN WEEKLY
"KOVA"
Lithuanian Socialist Federation of America
F. B. SMELSTORIUS, Editor
J. GRINIUS, Business Manager

SUBSCRIPTION RATES
in all parts of the World

One year	\$2.00	Vieniems metams	\$2.00
Six months	1.00	Šešioms mėnesiams	1.00
Three months	.50	Trims mėnesiams	.50

ADVERTISEMENT RATES ON APPLICATION.

PRENUMERATA
visose dalyse sviete

APGARSINIMU KAINOS ANT UŽKLAUSIMO.

"KOVOS" Spauštuvė spaudinam visokius spaudos darbus.
Spaudinam netik plakatus, tikietus ir programus baliams, bei teatram, netik visokius biznieriškus apgarsinimus, draugystėm ir klubam konstitucijas, bet ir visokias dideles knygas. Užsaky-mus išpildom visuomet į laiką greit, gražiai, už labai prieinamą prekę. Turintieji koki-nors spaudos darbą, kreipkitės į «Kovos» spauštuvę kiekvienam laike ypatingai ar per laiškus sekančiu ant-rašu:

"KOVA"
1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

PARANKIAUSIAS DARBO ZMONEMS LAIKRAŠTIS "RANKPELNIS"

Leidžiamas L.S.S. Didžiojoje Britanijoje. Eina kas savaitė. "RANK-PELNIS" stovėdamas ant darbininkų reikalų sargybos, rupinasi suteikti žinias apie darbininkų judėjimą įvairiose kraštuose. "RANKPELNYJE" tilpsta apart žinių ir moksliski straipsniai, apy-sakos, statistikos ir t. t. In šitą skyrių rašo įžymesnieje Europos lietuvių rašėjai. "RANKPELNIŲ" kaina: metams \$1,50 pusei mo-tų 75c, trims mėn. 40c. Pinigus ir laiškus reikia siųsti šiuo adresu:

"Rankpelnis" Lily Bank, Bellshill SCOTLAND
Reikalaudamas numerio pažitūrėti įdėkite stampą už 2c.

TIK ANT TRUMPO LAIKO PROGA. Gauti vieną dolerį knygomis!

Kiekvienas, kuris tik per mane užsirašys sau, arba kitą naują skaitytoją laikraščiui prikai-bina, prisidėiant \$2.00 ant mano vardo, apturės vieną iš čion paminėtų laikraščių: t. y. "KO-VA", "LIETUVA", "VIENYBĖ LIET." ar "LAISVAJA MINTI" per istieus metus; taip-pat gaus dovanai garsiąją knygą "BALTRAMIEJAUS NAKTI", verstą iš prancėzų kalbos, kurios kaina 75c. Ir dar "GRAMATIKA" (NOKYTOJA) iš kurios išmoksi anglišką KALBĄ taip labai reikalingą Amerikoje. Laikraščių prenumerata metams vistiek 2 dol. kaštuoja, jei užsirašyt iš rėdytės, bet kuris per mane užsirašys, tai gaus ir laikraščių ir labai naudingas kny-gas. Kaip tik prisėly 2 dol. už naują skaitytoją, tuojaus viską apturės. Metas skaltosi nuo die-nos užsirašymo. Duodu dovanas, kad laikraščių skaitytojai daugintųsi ir lietuviai, kaip ir sve-timtaučiai turėtų gramatiką, išmokyti anglišką kalbą.

JOHN NAUJOKAS, 120 Grand St., Brooklyn, N.Y.
THE JUNGLE „Raistų“ dar galima gauti, prisidėiant VIENĄ DOLERĮ.

Ten, kur visi kiti vaistai negelbsti, bet **Anchor Pain Expeller** pagelbsti ir skausmus prašalina. Jis yra stebuklu šių dienų gyduolių, kaipo paviršutiniai vaistai nuo reumatizmo ir sausgėlos.
Prekė už buteliuką 25 50¢.

FIVE BROTHERS'

Pipe Smoking

TOBACCO

Rūkytojams pypkių geriausias vartoti pjaustytas ta-bakas «Five Brothers» galima gauti pirkt kiekvienoj krautuvėj.

5 ir 10 centu pakelis.

The American Tobacco Co.

Pranešimas.

Šiuomi pranešame, kad jau sulaukėme 7 ir 8 No. «Visuomenės» Prekė abiejų N.N. tik 30c. Kartu NN. 1, 2, (trečias jau išsibai-gė) 4, 5, 6, 7 ir 8, tik už \$1.20.

Podraug pranešu, jog «Visuomenės» pakolaik ne visi numerai išsiparduoda. Jeigu draugai taip mažai reikalauis ir ant toliaus, tad būsiu priverstas pranešt «Visuomenės» išleistuvei, idant dau-giaus nesiuntinėtų, nes nenoriu, kad S-ga perdang išiskolintų «V-s» leidėjams. Todėl draugai, jeigu norite tą vienatinį Lietuvoj išeinan-tį laikraštį, kuris rūpinasi mūsų visų reikalais, paremti, tad jūsų pareiga daugiaus rūpintis jo platinimu.

Reikalaudami «Visuomenės» ir siųsdami pinigus, adresuokite sekančiais:

«KOVA»
1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa

Reikalinga. Virėja ir kambarinė tarnaitė.— Kalbanti ang-liškai; mokestis 6—7 dol. savaitėj. Gali gauti gerą vietą. Atsi-šaukite:

Miss Davis, «The Fernwood», 16-th & Wallace St.
Philadelphia, Pa.

Thom. I. Morgan

ADVOKATAS—SOCIJALISTAS
(Kandidatas ant pavieto teisdario)
Veda kriminališkas ir civiliškas bylas; parūpina patentus, peržiūri savasčių popieras, abstraktus, deed's ir tt. Ži-nomas Lietuviškai visuomenel kaipo sąžiniškas ir geras advokatas.

79 Dearborn str.,
Unity Bldg. 328-330
1613 S. Halsted str.,
:: :: :: Chicago, ILL.

JIEŠKAU DARBO.

Prie krautuvės bei saliuono, nes tuos darbus moku atsakančiai, galiu pristatyt paliūdijimus nuo pirmesnių darbavijų link mano teisingumo bei pasivedimo. 21 senumo, kalbu keturias kalbas. Jei kam butų reikalinga, mel-džiu pranešt sekančiu antrašu:
Geo. Jones, 388 N Colony st.
Wallingford, Conn.

Gerl dantys yra neatbutinal reikalngi gerai sveikatai, todėl nueik pas dentistą

Dr. J. I. Halpern

868 N. 6-th St. Philadelphia, Pa.

Jis sutvarkis tavo dantis už žema preke. Traukia dantis be skausmo, in-deda naujus. Kalba lenkiškai.

Valandos: Dienomis 9 iki 8 vaka
Nedėliomis 9 iki vak.

NAUJAS ISZRADIMAS

Sustiprinimui ir Užlaikymui PLAUKU.

Ar norite užlaikyti plaukus ant galvos?
slenka plaukai?
galva plika?
ant veido yra papučkal?
norite gaut rodą, kaip išgydyt ligas?
Jeigu plaukai slenka ir randai Pliekenų tai yra ženklų, kad galva pasiliks plika už keliu mėnesių jeigu nesigdysi. Jeigu norite galite atsisaukti per laisną, o bus išsi-q-sta Dykal visi aprasymai nuo ko plaukai slen-ka ir pliekenų atsiradimas, gydoles neslun-čiame panevali ir C.O.D. nebūjokite parasyti laisną, nes už rodą nekastuos nė cento. Turī-me apie pusę milijono padėkavonių nuo žmo-nių visokių tautyčių. Rasyk pas:
Dre. Brundza Co. Brdway & S.8th st,
Brooklyn, N.Y.

Kelstone Phone Main 14—28.
Bell Phone Lombard 2506 A.

Dr. Phillip ROVNO
423 Pine st. PHILAD., PA.

Priėmimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M.
Nuo 6 iki 8 vakare.
Galima susikalbėt rusiškai ir lenkiškai.

«KOVOS» Agentai.
J. VISOCKIS

8139 Vincinuas Road, Chicago, Ill
FR. GOLUBICKI
Box 172, Melrose Park, Ill

J. MATJOŠAITIS
120-124 Grand St., Brooklyn, N. Y.
G. A. PUPAUSKY & CO.
2342 S. Leavitt St., Chicago, Ill.

MATT SENKUS
46 Knox St., Lewiston, Me.
A. M. RUKAS
72 Hudson ave., Brooklyn, N. Y.

J. ŠUKIS
70 W. 25th St., Chicago, Ill.
J. PETRIKIS
1514 Ross Ave., Scranton, Pa

J. M. ŠIMKUS
4619 S. Ashland ave., Chicago, Ill.
A. A. REKLAITIS
234 Wayne St., Jersey City, N. J.

SIMON KARALIUS
342 Lenox St., Norwood, Mass.
P. A. JETULEVIČIUS.
Box 206 Lawrence, Mass.

V. STRIGAS.
3207 Salmon St., Philada, Pa.
F. STASIUKELIS.
Box 1588, Fitchburg, Mass.

J. A. TILINDIS.
1115 Exchange av. E. St. Louis, Ill.
K. ARMINAS.
204 E. Main st. Plymouth, Pa.

J. ZALANSKAS.
11 Charter, St Exeter, N. H.
A. KALASKY
Box 1306, Renton, Wash.

A. KAZEKEVIČIUS.
PO. BOX 60, Edwards Ind.

DR. HARTMANN

KVIEČIA PAS SAVE SERGANČIUS SAKANT:

kurie tik sergate, tai ateikit ar parašykite pas mane, aš pagelbėsiu! nes esu senas daktaras, pažįstu ligas ir žinau kokie vaistai geriau pagelbsti VYRAMS IR MOTERIMS; todėl, kad aš daug sergančių perleidžiu ir turiu didelį pasisekima, geresnį ne kaip koks kitas New Yorko daktaras. Aš esu pa-sekmingai išgydyti taip kaip aš darau; ir pačių gydinių paveiksiai ir žodžiai dėkingumo liudija:

širysęs sergančius gydyti ir mokyti, kad be sveikatos, žmogus yra nelaimingas, o kad sergi tad tik geras daktaras gali pa-sekmingai išgydyti taip kaip aš darau; ir pačių gydinių paveiksiai ir žodžiai dėkingumo liudija:

Tegul bus pagarbintas, Jėzus Kristus!

Širdingai dėkavoju Dr. Hartmanui už išgydymą ligos skaudė-jimo po krutine, sunkaus kvėpa-vimo, širdies ligos, nes nors kiti neįstengė išgydyti, o Najorko Šar-latanų Institutas tik sunkiai už-dirbtus mano pinigus viljo; bet Dr. Hartmanas, kad išgydė, tad jam ir dėkin-gas; tai prisiuočiu paveikslią, kad į laikraštį pa-talpyti. ANT. JUŠKELIS, P. O. box 2,
DU BOIS, Pa.

Cuod. Dr. Hart-manas!
Esu labai dekin-gas už geras gy-duoles, kurios man pagelbėjo nuo už-sikrečiamos ligos, nes vos penkioliką dienų pavartojau ir jau jaučiuosi ge-rai. Labai dekin-gas už gerą daktaravimą.
D. POPOVIČE, Model Farm, Pa-schall, Philadelphia, Pa.

Malonus Dr. Hart-manai:
Su džiaugsmu pri-siuočiu savo paveik-slią ir didelį dekingu-mą už išgydymą ma-no vydurių ligos, iš-bėrimo kuno, blogo kraujo, sutinimo ir skaudėjimo blauzdose. Dar kartą sakau, nemažai esu dėkingas už sveikatą. Jos. Turkeviče, 605 Sher-idan Road Canal, Wilmette, Ill.

Čia viršuj kalba žmonės, kuriems aš pagelbėjau, taip ir Tau skaitytojau galiu padaryti kaip ir kitiems.

SERGEKIS apgavingo Instituto, kuriam numiręs daktaras garsinamas buk gydąs ir labai meliiai kalba, bet viniųjas kaip angla su septynioms ragundoms,—laizydamaš „LIEUVIAI TAUTIECZIAI“, o už nugaros „ragdotą“ turi kad tik prisiviliojęs prigauti Jumis. Neapsigaukit su VADOVU IN KIŠENIŲ arba liga siuloma knygte dovanai „už 10 centų.

Kad jautiesi nesveikumą, nesendyk ligos jei nori būti išgydytu, tad ateik arba parašyk lietuviškai nors ir toli gyvenl, kas tau kenkia, o aš

Atsišaukusius pagelbėsiu nuo:

Rumatizmo, užkietėjimo, skaudėjimo ir nedirbimo vidurių, Galvos skausmą; širdies, inkstų ir plaučių ligas. Greito pailsimo, sunkaus kvė-pavimo. Didel'o snypkimo, dyespensijos tapgi nuo jaunystės klaidų, įgautų nesveikimų, ešklos nubėgimo, užsikrečiamų slaptų ligų. Taip pat MOTERŲ: skausmingų mėnes'nių, baltųjų tekėjimo, visokių moteriszkų ligų; neatbokit kad kiti daktarai Jume nepagelbėjo, aš išgydysiu svė-zias ir vėlesendūjas ligas. jei šiz karto pas mane atelszaukai, pirmiau negu kur kitur. Rasyk kaip moki, ašz suprasiu, iestirsiu, duosiu rodą, kad raišės pritaikysiu gydoles kurio yra geriausios, o apturėsit sveikatą, be skirtumo kaip toli gyvenat.

TĖMYKITE! Mano dabar naujas adresas, todėl ateinant į oisą, ar rašant laiškus, visada reikia adresuoti, ant šio naujo adreso taip:

DR. F. HARTMANN, 231 East 14 Str., NEW YORK CITY, N. Y.

Valandos: nuo 11 iki 5 po piet. Nedėlioj nuo 10 iki 1 po piet. Vakaras Pan. ir Pēt. 7-8.

ŽINGSNIS PO ŽINGSNIO ŽENGIAM PIRMYN.

INTELEKTIJA, pasijungusi savo tarnystėn apšvietą ir mokslą, ištikrųjų pasigirti gali spēka, kuri šiandien valdo pasaulį, valdo milijonines pavergtųjų darbo žmonių minias. Ir tik pasidėkavojant tų faktorių spēkai gauname matyti tuos faktus, kad pavergtoji luoma nuolankiai neša savo jungą. Ir rodos, iš visko to, ką tik civilizacija yra žmōnijai atnešusi, stebėtinausiu yra tas faktas, kad tie milijonai pavergtųjų, nešančių ant savo sprando visą sunkinę drauginę produkciją, tie sutvertojai pasaulio didybės ir galybės, taip nuolankiai leidžia valdyties saujalei parazitų. Argi nestebėtina yra tas, kad toji galingoji prispaustųjų masa, kurioje skurdas, prievarta ir demoralizacija sukuopina tās sprogstančias medegas, kurios lyg vulkano verdanti ugnis, rodos, spogs, išsiverš ir užlies savimi piktus individualus, kurie su pagelba savo intelekto spēkos netik pataiko spauti, išnaudoti ir skriausti, bet ir laikyti apvaldyme ir valdyti tas baisingas minias, taip kaip viešpataujantiems patinka, nukreipiant tų minių judėjimą ton pusėn, iš kur matoma nauda viešpataujantiems.

Apiplėšinėti darbininkus, išplėšiant jiems vaisius jų triūso, žudyti juos antsyk šimtais ir tūkstančiais kasyklėse, dirbtuvėse, fabrikose ir gatvėse ginklu ir badumi, išveldėti juos iš gerbuvio, pašelpos ir apdrandos, palikti juos ligoje bei senatvėje užimtų savo gyvenimo reikalais mielaširdingųjų malonei, ir sykiu priversti tuos pačius išnaudojamus ir skriaudžiamus darbininkus eiti ir savo balsais tiems patiems vergintojams ir skriaudikams užtikrinti viešpatavimą, kad teisiškai sankcionuotų išveldėtojų vergiją ir stumtų į dar didesnį skurdą ir baisesnį padėjimą, — tai ištikrųjų reikia stebėtis, kaip inteligentija, pakakinta į kapitalizmo ratus, pati būdama išnaudojama, aukauja spēkas viešpataujančiųjų labui.

Kuomet darbininkai nuvarginti ilgomis sunkaus darbo valandomis netur laiko, nė galės lavinti savo proto spēkas, tūkstančiai sočių ir gerai išlavintų, nesirūpinančių rytojaus diena, kuri jiems užtikrinta, savo smegenimis be paliovos darbuojasi, kad palaikyti tą minėtą stebėtiną drauginio gyvenimo aparatą, kuris laiko pavergime milijonines darbo žmonių minias. Bažnyčia, laikraštija, mokyklos ir kodeksai, sujungti su tūkstančiais kitų faktorių, iš kurių susimezga subteliški tinklai dėlei laikymo pavergtųjų minių tame padėjime, kuris jas verčia netik kad leisties save išnaudoti ir spausti, bet dagi prisidėti prie to išnaudojimo ir spaudimo, ir to mis pačiomis priemonėmis, kurios yra vienatiniu tų pavergtųjų, bet turinčiųjų teisę tomis priemonėmis naudoties, ginklu — tomis pačiomis priemonėmis tos minios sustiprina savo vergiją, rinkdamos į valdininkus savo išnaudotojus ir vergintojus.

Tečiau iš tarpo kapitalistiškan vežiman įkinkintos inteligentijos pradeda bėgti šalin supratusiai tą teisybę, jog kapitalistiška sistema nemažiau išnaudoja ir pačią inteligentiją. Tie susipratėliai stoja kovon už pavergtuosius, stoja kovon prieš minėtus vergimo faktorius, stoja kovon, kad sutraukti vergijos tinklus ir paleisti iš jų vergiamą žmoniją. Nedaugelis gal sau išaiškinti, kaip sunki yra ta kova, kuomet prieš tuos susipratėlius stoja ne vien tik tie, kuriems milijonų vergija reikalinga, bet ir tie patys vergiamieji ir skriaudžiamieji eina pagelbon savo naikintojams ir prispaudėjams.

Vienok sunkus, pilnas pasišventimo ir pasiaukavimo susipratėlių triūsas laužo galingas spēkas, laužo mūrus minių nesusipratimo ir žingsnis po žingsnio žengiamame priekyn.

Išlaužėme į iki šiol neprieinamą viešpataujančiųjų tvirtovę — Jungtinių Valstybių parlamentą ir pastatėme jau bent vieną savo apginėją tenais, kuris, iškalno galima sakyti, sustiprės mūsų spēkas ir praskins tolesniai mūsų žengimui kelią, raudamas nuo jo

erškėčius ir nuversdamas uolas.

Matome, kad pavergtoji minia pradeda suprasti mus, pradeda įtikėti ir pradeda stoti mūsų pusėn, kad sykiu kovoti prieš valdančiuosius. Tą paliūdiu faktai, kad galų-gale įėjome į federalinį kongresą, kad įėjome į valstijines įstatymdavystes, kad prispaustoji minia pamato savo atstovus šalies įstatymdavystės įstaigose, kur tie mūsų atstovai prirengs naujus mūsų idėjos pergalei žingsnius. Jeigu tik pasistoję ant miestiškos valdybos pedestalalo, įgavome galę parodyti teisybę platesnėms pavergtųjų minioms, tai beabejo, stodami dar augštesnėse vietose, įstengsime parodyti tą teisybę dar platesnei miniai.

Prispaustoji ir išnaudojamoji darbininkų luoma džiaugiasi šiandien, matant savo tikrus apginėjus tarpe tų, kurių piktų sumanymų linkui didesnio prispaudimo ir išnaudojimo darbo žmonių iki šiol nebuvo kam demaskuoti, nebuvo kam tuos sumanymus naikinti, parodant juos tikrybėj valdomiems, — dabar gi nuo tų savo apginėjų tie valdomieji laukia to seniai laukiamo apginimo, o viltis, kad tie apginėjai nesuvils, neprigaus, kaip suvylė ir prigavo daugyk veidmainingi darbo žmonių «prieteliai», linksmi na pavergtuosius.

Džiaugiamės ir mes, bet džiaugiamės, kad sunkus triūsas niekais nenuveina, kad atsiekėme vieną iš savo siekinių, t. y. pertikrinome pavergtųjų žmonių tiek, kad padarius žingsnį priekyn, gali būti tvirtais, jog atgal neatžengsime.

Pasekmingiausių faktorių tojų mūsų sunkioj kovoj, yra plėtojimas apšvietos pavergtųjų tarpe ir sistematiškas triūsas dėlei užinteresavimo darbininkų klesos klesų kovos reikalais.

Skleisti apšvietą išnaudojamiems ir skurde paskandintiems socialistams tarpe darbininkų nėra tai lengvas darbas, nes kad tą padaryti, reikalinga yra mums literatūra, kurią kad pagaminti reikalinga yra inteligentija, kurią greičiau patraukia savo tarnystėn socializmo prieštai, apmokėdami už triūšą, negu socialistai, kurie patys skursdami neturi kuo pasidalinti su samdomąja inteligentija, kad ta pagelbėtų skleisti apšvietą. Prisieina atitraukti nuo savo burnos kąsnį duonos, kad ji pardavus rinkti reikalingus literatūros pagaminimui skatikus. Išparduoti tą literatūrą tarpe skurdžių darbininkų taip, kad būtų ir medegiškas pelnas, socialistams nėra galimu. Vienok turime socialistišką laikraštiją, turime, kiek išgalime jos turėti, socialistišką literatūrą ir sykiu su tuo turime tą faktorių, kuris pertikrina pavergtuosius, idant jie patys už save mislytų, patys savo naudai veiktų. Ir matome, kad minios pradeda protauti, pradeda veikti.

Be tas džiaugsmas, kurį mums suteikia atsiekimas to, ko ištikrųjų po 1904 metų negandai nesitikėjome, netur mus apsvaiginti, priešingai dar labiau išblaivinti ir priversti mus prie energiškesnio triūso, negalime apsistoti, kad pasilsėti, leidžiant mūsų judėjimui eiti savo keliu, kuriuomi jį stumia istorijos nuotikių būtinumas. Ne! mūsų priederme yra atkreipti dabar akis linkui 1912 metų.

Turime du metu laiko. Per tą laiką neprivalome miegoti, bet imties už triūso su padvigubinta energija ir rengties prie kovos, kurią kaip Trojenai turime laimėti. Turime atminti, kad uždaviniai sunkūs ir reikalauja nuo mūsų visų pilno pasišventimo ir atsidavimo idėjai, privalome atminti, kad darbas, kurio laukiame reikalaus iš mūsų daug ko daugiau, negu iki šiol; sutiksime ant savo kelio visas sujungtas mūsų priešų intelekto spēkas, kadangi viešpataujantieji matydami, kad mūsų triūsas pradeda išduoti vaisius, stengsis iš paskutinės savo galės naikinti tuos vaisius, kad neleisti socializmo prie pergalės.

Nuodai, kuriais pradės girdyti darbininkus, bus labiau subteliški ir masinanti savo skoniu, tečiau ir mes socialistai įgavome naujus šaltinius energijos. Mums prigelbės tos vietos, kurias draugijoje jau esame užėmę.

neatbutinai reikalingi gerai
dėl nuok pas dentistą

I. Halpern

St. Philadelphia, Pa.

tavo dantis už žema
dantis be skausmo, in-
calba lenkiškai.

lenomis 9 iki 8 vak.
dėliomis 9 iki vak.

SZRADIMAS

Užalkymul PLAUKU.

alkyti plaukus ant galvos?
sukai?

ca?

yra papuškai?

it roda, kaip išgydyti ligas?

sukai slenkia ir randasi

enklu, kad galva pasilika

sūnį į galvą nesūdyti. Jeigu

ikti per laisvą, o bus išsiq-

ymai nuo ko planai ston-

radimas, gydomas nesim-

.O.D. nebijokite parasyti

nekaštus nė cento. Tur-

no padėkavonių nuo sm-

iq. Rasyk pas:

rdway & S. 8th st.

Brooklyn, N.Y.

SAKANT:

it pas mane,

au kokie vaistai ge-

gančių perleidiu ir

dnktaras. Aš esu pa-

is daktaras gali pa-

Malonus Dr. Hart-

nanai:

Su džiaugsmu pri-

junčiu savo paveik-

lą ir didelį dėkingu-

ją už išgydymą ma-

o vydurių ligos, iš-

ėrimo kuno, blogo

raujo, sutinimo ir

uzdose. Dar kartą

i esu dėkingas ui

Turkeviče, 605 Sher-

al, Wilmette, Ill.

tytojau galu

ip anglie su septynioms

mis. Neapsigaukitis

nors ir toli gyvenai,

pallėmo, sunkaus ir

slaptų ligų. Taip pat

asz išgydyti sve-

iriau, duosiu rodą, kad

adresuoti, ant šio

ITY, N. Y.

Įdomus apsiereiškimas.

Nemažiau už patį Rooseveltą stebisi šiandien visa buržuazijinė laikraštija visai netikėtiniu apsiereiškimu, kurio matomai visai nelaukė. Bet tas apsiereiškimas aiškiai parodo, kad darbininkų susipratimas galų-gale pasiekia tas ribas, kad ištikrųjų išnaudotojus baugina. Tuo apsiereiškimu yra nepaprastas socialistiškų balsų pasidauginimas, kurį jau šiandien apskaito ant 850.000. Viešpataujantieji matomai to visai nesitikėjo, o dėlto ir stebisi. Jie stebisi, o pavergtųjų luoma džiaugiasi, nes viltis, kad artinasi jų pergalės momentas dar skaisčiau padangėj praspįsta.

Žingsnis po žingsnio žengiame priekyn. Aplamai imant socialistiškų balsų skaitlius visur pasidvigubino. Philadelphijoje, vietoje trijų tūkstančių socialistiškų balsų šiomet turime jau suvirš 10.000. Į valstijos įstatymdavystę likos išrinktas pirmutinis socialistas J.H. Maurer iš Reading, Pa.; drg. Slayton, kandidatas į kongresmonus ten pat gavęs 3388 balsų, bet neišrinktas. Tečiaus abelnai pripažįstama, kad ateinantie miestiški rinkimai socialistams atneš neabejotiną laimėjimą; Philadelphijoje iš 7 distrikto 13 vordo buvo manoma išrinktas į valstijos legislaturą drg. J. Conner, bet pasirodė, kad mažas balsų nedatekimas viltį sunaikino. Reikia pastebėti, kad politiškoji mašina nevien kaltinama už balsų supirkimą, bet taipgi skundžiama už suvogimą.

Neprošali bus paminėti socialistų balsus aplaikytus Pennsylvania pavietuose. Ir šiaip: Beaver pav. (į kongresmonus): Collins 1415; Gresscott 1373; Frethy 1405. Butler pap. — R. Dudley 169; Clinton pav. (į legisl.): Carstater 1116; Frantz 1184. Forest pav. (į kongr.): McKeown 98; (į legisl.): Frantz 108. Jefferson pav. (į legisl.): Kessler 464; Beckman 470. Lehigh pav. (į kon.): Harrison 1595; Mixson 1374, J. Wheeler 848, J. Devereaux 318, W. Delong 288. Luzerne pav. (į legisl.): Mann 433. Lycoming pav. (į kongr.): Ricker 803, Reightmire 971. Northumberland pav. (į kongr.): Renn 3601. Schuylkill pav. (į kongr.): Foley 4572, (į legisl.) Vakrina 482, Lowrey 709. Somerset pav. (į kong.): Herd 465, (į leg.): Gallagher 386, Walker 383. Venango pav. (į kon.): McKeown 680, (į leg.): Martin 712, Jackson 747. Warren pav. (į leg.): Krear 1688.

New Yorko valstijoje socialistiškai balsai pasiekia 65.000, kuomet 1908 metais skaitlius socialistiškų balsų siekė tik 33.994 b.

Connecticut valstijoje drg. R. Hunter, kandidatas į valstijos gubernatorių gavo 10,707 balsų; San Francisco mieste socialistai gavo viršaus 8.000 balsų; Mineapolise — 11.753 balsus; Bostone, Mass. socialistų balsai pasidaugino 32%. Ir taip iš visų pusių žinios praneša apie nepaprastą socialistų balsų pasidauginimą.

Bet svarbiausia — tai Wisconsin valstija, kur likosi išrinktas pirmutinis darbininkų klesos atstovas į parlamentą drg. V.L. Bergeris, taipgi išrinkta didelė balsų dauguma trilika narių socialistų į legislaturą, vieną senatorį ir dvylika atstovų nuo miesto Milwaukee įstatymdavystėn.

Viskas tas yra aiškiais gyvais faktiškais prirodymais, kad darbinikiškas susipratimas plėtojasi ir mūsų triūsas nepasilieką be pasekmių.

Socialistai ir tautybes klausimas.

Rodosi gana aiškiai matomo iš paties socialistų judėjimo ir veikimo, kad jie nebuvo ir nėra tautos reikalų priešais, atpenė visur matoma ir apčiuopiama jų apginimas tautos reikalų, kuriais, išskiriant vienos tautos viešpatavimą ant kitos, skaito viską kas tik yra reikalinga kiekvienos tautos kultūrai ir laisvei. Tečiaus tautų laisvės ir nepriklausomybės priešai veidmainingiausiai skel-

bia socialistus tautos priešais. Tokiais argumentais tankiai pasinaudoja ir mūsų veidmainingi patrijotai, kuriems rūpi ne kas kitas, kaip nuosavi interesai, statomi ant tamsumo prispaustųjų ir išnaudojamųjų darbo žmonių. Suprantamas dalykas, kad tautybės klausimas pas socialistus daug kuo skiriasi nuo tautininkų statomo klausimo, kad tautybės klausime socialistų nuomonės skirtingos, kad tarpe socialistų randasi sriovės, kurios reikalauja visiško atmetimo «tautos» reikalų, motyvuodami, jog proletarijatas nebeturi jokios tėvynės, jog tėvynė jiems suteikia vien skurdą, priespaudą ir kančias, ir kad dėlto darbininkų priederme yra kovoti priešais visokius tautiškus ar patrijotiškus judėjimus. Vienok tokių sriovių ne tarpe mūsų reikia jieškoti. Rasime jas francūzų tarpe, tečiaus ir ten tos sriovės mažą įtekme teturi. Yra tai taip vadinami Herveistai, šalininkai socialisto Herve'o, kuris su socialistų partija mažai ką bendro turi, kadangi nepripažindamas partijos taktikos, pats nuo jos atsiskyres.

Pažvelgus į programas socialdemokratų partijų Lenkijoje ir Lietuvoje, atrandame tautiškus postulatus tokiais, kokių nepastato nė labiausiai patrijotiška tautiškujų demokratų buržuazijinė partija.

Gana yra dirstelėt į LSDP. programą, kur pat pradžioje prieš atskirų postulatų išdėstymą telpa generaliniai apmatai, pritaikintini Lietuvai: savistovi demokratiškoji respublika, susidedanti iš Lietuvos, Lenkijos ir kitų kraštų, stovinti ant liuosos federacijos pamato.

Tarp politiškosios organizacijos reikalavimų svarbesni šie: «visuotinas, lygus, slaptas baisavimas visuose rinkimuose; valsčių ir provincijų savyvalda; referendum; piliečių lygybė be jokio skirtumo; žodžio, spaudos, susirinkimų ir draugijų laisvė; milicija; teismas renkamas ir nemokamas; mirties bausmės panaikinimas; religija pripažintina privatinio dalyku; tikiybines bendrijos gal būt tik privatinės; mokymas neapmokamas ir priverstinas; gydymas, vaistai, laidotuvės velti; progresyviškieji mokesčiai nuo turto, pelno, palaikų ir tt.»

Argi šiuos mūsų reikalavimus gali tautininkai skaityti tautai kenksmingais? Ar gali mus už tuos reikalavimus vadinti tautos priešais?

Beje gal ekonominiai reikalavimai tlems ponams, tėvynės mylėtojams, pasirodo kenksmingais, o todėl ir reikalautojus jie vadiną «tautai» kenksmingais. Galima bus pasižiūrėti ir į ekonominius reikalavimus ir persitikrinti, kam tie reikalavimai yra kenksmingi! Štai svarbesni jų: «darbininkų tiesdavystė, turinti apsirėkšti įvedimu normalinės darbo dienos (8 val.); uždraudimas fabrikinio darbo vaikams, neturintiems 14 metų amžiaus; nesuaugusiems darbininkams (nuo 14—18 metų amž.) aprubežiavimas darbo dienos iki 6 val.; uždraudimas naktinio darbo, išskyrus tas darbo šakas, kur negalima to įvykdinti dėl techniškujų kliūčių bei visuomenės labo; vienkartinis savaitėje pasilsis, netrumpesnis kaip 36 valandos; nusprendimas algos minimum'o vyrams ir moterims pagal atliekamąjį darbą; dirbtuvių ir fabriku higijena; valstybinė globa darbininkams ir jų šeimynoms, ištikus ligai, senatvei ar bedarbei; darbininkų reikalų priežiūra pavidale inspektorato, renkamo darbininkų iš abiejų lyčių; laisvė streikų, sąjungų ir apskritai pripažinimas liuosybės darbininkų krutėjime».

Kaip rodosi tie reikalavimai tautininkams norintiems viešpatuoti ant pavergtųjų ir yra kenksmingais, o todėl ir socialistai «tautos» priešai.

Kaip bjauriais melais yra mūsų patrijotų, ypač klerikalų, užmetinėjamai Lietuvos socialdemokratijai betautiškumo, matoma jau kad ir iš to prirodyto socialdemokratų reikalavimo, kuris tik ir reikalauja tautai gerovės, o reikalauja daug drąsiau, negu karščiausi «tėvynės mylėtojai» — patrijotai, kuriems taipgi reikia pasidėkavoti už nuslopinimą reikalautojų balso Lietuvoje.

Socializmo internacionalizmas nereiškia naikinimą tautų, atpenč — kovą už reikalus kiekvienos tautos.

Kad tas tvirtinimas nėra tuščiais žodžiais, tą patvirtina faktai iš socialistų judėjimo. Vokietijoje socialistai-vokiečiai daug smarkiau kovoja prieš savo valdžią, persekiojančią lenkus, negu patys lenkai patrijotai, kurie net atstovu parlamentan išrinko «hakatistą», by tik ne socialistą.

Tokius patrijotus ir musiškiai patrijotai bando lošti, arba vardan «tėvynės meilės» klaidinti darbo žmones, atitraukiant juos nuo susidėjimo su socialistais, kuriems ištikrųjų rūpi netik vienos tautos, bet ir visos žmonijos gerovė, panaikinimas viešpatavimo vienos tautos ant kitos, vienos klesos ant kitos, vieno žmogaus priklausomybės kitam.

Reiškia, ar geriau pritinka būti šalininku veidmainių patrijotų, ar stoti į eiles tų, kurie reikalauja visai žmonijai laisvės, nepriklausomybės ir tarptautinės santaikos.

* * *

Bet būti socialistu, reiškia reikalauti kiekvienam žmogui tų pačių teisių, kokių pats reikalauji sau; taigi reikia pripažinti teisę, kad kiekvienas žmogus turėtų visą tą gerovę, kokia tik gyvenimas duoti gali; reiškia reikalus kitų žmonių reikia statyti greta savo reikalų, reikia reikalauti laisvės, kuri leistų kiekvienam žmogui, be skirtumo tautos, kilmės ir lyties, išsivystyti pilnai sulgy savo spėkų ir palinkimų.

Būti socialistu, reiškia stengties panaikinti visokias privilegijas, įvykdyti lygybę politiška ir ekonomine; stengties panaikinti rubežius, atskiriančius turtuolių nuo vargdienio, kad galima būtų visai žmonijai tapti viena luoma, viena lygiomis teisėmis draugija, kuri negalėtų nieką vergti dėl savo asmeniškios naudos.

Būti socialistu, nereiškia jieskoti pergales vainiko vienai kokiai-nors partijai, vienai kokiai-nors tautai ar valstybei. Nei Būti socialistu, reiškia stengties, idant visos žmonijos spėkos būtų suvienytos dėl bendro veikimo, dėl bendros gerovės. Ir tas yra priederme ne vienos kokios-nors tautos, ne vienos kokios-nors šalies, bet priederme visos pasaulio žmonijos, kuriai tas priedermes nurodo ir pildyti jas mokina visų šalių suvienyta proletarija. Vietoj karės turi būti santaika, vietoje sauvalės bendras savitarpinis patarnavimas, vietoje nepažabotą ypatingą ambicijos reikalų bendrumas.

Būti socialistu, reiškia suprasti organizacijos reikšmę taip žmonijai kaip tolygiai visuomenei, kad reikia stengties prisidėti prie išdirbimo luomos, kurioje kiekviena atskira vienata būtų laikoma už akcionierių didelės bendrijos, kur visas pelnas iš bendro triūso lygiai visiems nariams bus išdalijamas.

Būti socialistu, tai reiškia reikalauti, kad per organizaciją laisvė kaskart labiau realizuotųsi ir įvyktų tas liuosybes, kurios kiekvienam leidžia prieiti prie savo lavinimosi ir savo talentų išvystymo, kad kiekvienam žmogui gyvenimas būtų smagus ir mielas, neverčiantis būti tuo, kuo žmogus būti negeidžia, nedirbti to, prie ko nėra palinkimo, bet veikti ir likti tuo, prie ko veda kiekviena jo prigimtos ypatybė; reiškia stengties tvirti organizaciją, kuri privatiniam ir viešame gyvenime panaikina viešpatavimą turinčiųjų ant beturčių, kuri apribuos valdžią vienu žmonių ant kitų, kuri prives mus prie to drauginio surėdymo, kuris panaikina prievartą, paliekant vieną, kurią pats žmogus savo priedermėmis sau pasilikis.

Būti socialistu, reiškia tikėti į tat, kad ta didelė permaina būtina tur įvykti, kad ji sutinka ir pritaikoma prie mokslo išsivystymo pasekmių.

Būti socialistu, reiškia triūsti pasauliui, prisitaikant prie naujo produkcijos surėdymo, prie naujos drauginės tvarkos, prie lygybės ir demokratijos principų, dirbti ir triūsti žmonijos gyvenimo tobulinimui, kuris niekad nepasibaigia, bet vis reikalauja ko-

nors geresnio, vis naujo ir naujo pagerinimo; reiškia neapsistoti, bet siekti ir siekti vis ko-nors kiltensnio, augštesnio, tobulesnio.

Bet nėra tas socialistu, kuris apart tylios vilties ir apnykusio tikėjimo į žmonijos vystymosi procesą, apart nesipriešinimo ir susitaikymo su naturališku istorijos bėgiu, daugiau nieko neveikia, kad prisidėti prie to triūso, kuris ištaiso progresui kelią. Socialistas turi būti aktyviška dalim to faktoriaus, kuris perkeičia: pažpročius, mintis ir surėdymą, moralą, šeimyną ir dirbtuvę; kuris išriša sociališkus ir tautų sugyvenimo klausimus.

Kur viešpatanija neapsikentimas, negal būti santaika, o kur nėra santaikos, negal būt laisvės, o kur to nėra, negal būt ir laimės. Pakol nebus panaikinta tvarka, leidžianti stipresniam ant silpnėsio viešpatauti, patol negal būti tautų laisvės.

Taigi ar socialistai yra priešais tautos, ar geidžia jai nelaisvės ir priklausomybės, jeigu naikina net vieno asmens priklausomybę kitam, ar tik vadinimas socialistų tautos priešais ir naikintojais, tas vadinimas nėra šmeižimu?

Kuo tad geriau būti ar siauru tautininku ir prisidėti prie šmeižimo tikrų laisvės apginėjų, ar stoti į eiles tų, kurie kovoja už pilną žmogaus ir tautų laisvę?

Anarchizmas ir absoliutiška ypotos laisve.

NĖRA nė vienos sriovės taip nenusakytos ir supintos, kaip anarchizmas. Todėl ir susipažinimas su ta sriove yra daug sunkesnis, negu su kitomis. Kitų sriovių pažvalgas ir drauginius bei ekonominius siekius, kurios pasirodo kaip tam-tikros organizacijos, mes galime greičiau permatyti iš jų programų. Ne taip tas yra su anarchizmu. Nėra anarchistų partijos, nėra nė programos. Ir norint susipažinti su ta sriove, reikia jieskoti kitų šaltinių. Rodos, kad būtų geriausi šaltiniai atskiri anarchistai ir jų literatūra. Vienok pažvelgus giliau, kyla abejotinas klausimas: ar atskiras anarchistas gali būt tas tikrasis anarchizmo idėjos išreikštojas? Na, o literatūra? Iš jos ir sunku gauti tikrą supratimą apie anarchizmą. Kiekvienas autorius tur savo teoriją, kiekveikalų, tiek pasauliožvalgų. Ką turi bendro tolstovikai su bakunistais, Godvin su Krapotkin'u, Prudon'u, Mostu ir tt.? Imant tą į atydą, galima tiesiog sakyti anarchisto Grov'o žodžiais, kad tarp anarchistų viešpatauja chaosas, kaip veikmėj, taip ir idėjoj. Todėl apleisdami visus kitus, atkreipiame atydą tik į taip vadinamus «anarchistus-komunistus».

Pirmas, ką visi anarchistai-komunistai visur ir visada skelbia, yra — absoliutiška ypotos laisvė. Tokią «absoliutišką laisvę» skelbė Graikijoje Senon IV metšimtyj prieš Kristaus gim. Jis state ypotos «aš» augščiau už kiekvieną draugijos spėką. «Nereikia valdžios, nė įstatymų, — sakė Senon — žmogaus «aš» yra augščiausias ir vienatinis įstatymas». Beveik taip pat tą anarchistų pamatinį principą išdėsto Krapotkin, Reklus, Prudon ir Tolstoi. Reklus savo veikale «Anarchija» nepripažįsta jokių įstatymų, nė nutarimų. Jo vienatinis įstatymas yra atskiro žmogaus noras. «Absoliutiška ypotos laisvė — sako anarchistai — suteikia tiesą ir galę daryti viską, ko atskira ypata nori ir tiesiog tą, kas jai patinka». Bet tas yra tiktai teorijoj. Praktikoje nekurie anarchistai pripažįsta, kad tokiai laisvei yra žinomi rubežiai. Vieni sako, kad tuos rubežius nustato ryšiai vienu su kitais. Kitai sakant drauginiai santikiai — draugijoj nėra galima kiekvienam daryti tą, kas jam patinka. Kiekvienas privalo aprubežiuoti savo norą. Kito draugijos nario noru ir eiti prie susitaikymo. Tą nekurie anarchistai pripažįsta. Bet, jeigu taip, tai kurgi palieka absoliutiška, nei kuomi neaprubežiuota ypotos laisvė? Argi tai nėra tiktai fantazija? Kad absoliutiška ypotos laisvė yra tiktai graži svajonė, tą

pripažino ir Prudon, tas anarchizmo mokslo tvarkytojas. Jis matė už reikalingą aprubežiuoti tokią laisvę ypatų pasižadėjimais ir nutarimais. Peržengiant pasižadėjimą, Prudon pataria aštriai bausti. Taip pat ir Krapotkin vietomis kalba gana abejojančiai apie absoliutišką ypatos laisvę. Jis savo veikale «Komunizmas ir anarchizmas» tarp kit-ko sako: «Ir atskiram žmogui yra žinomos pareigos kaslinę šeimynos ir draugijos». Bet anarchistas Godvin gieda kitokią giesmę. Jis nepripažįsta jokių pareigų, nes žmogus, girdi, privalo būti pilnai laisvas. Todėl mato jis už naudingą suskaldyti draugiją į mažus burelius. Vienok užsimiršta, kad ir mažuose bureliuose gyvenant yra taip jau reikalingi ryšiai arba santikiai netik tarp to burelio narių, bet ir su kitais bureliais, nes kiekvienas atskirai negalės pasigaminti visą tą, kas gyvenime reikalinga. Bet jeigu ir galėtų, tai ar daug rasis tokių, kurie užsi ganėdintų tokia tvarka? O jeigu tik bus ryšiai, tai bus ir pareigos. Beto galima sakyti, kad Godvin'o amatninkystė, kurią jis stato už draugijinį idealą, neves žmonijos pirmyn, bet keliatą metšimčių atgal.

Tolesnis anarchistų išvedimas yra: panaikinti valstybę. Panaikinimas privalo būt pilnai absoliutiškas; nuo to negali sulaikyti nė visudemokratiškiausios valstybės formos, nes ir prie plačiausio žmonių valdymosi, sako anarchistai, bus taip, kad diduomenė (dauguma) valdys mažuomenę, kas joku būdų negali susitaikyti su absoliutiška ypatos laisve. Taip šaukia anarchistai nuo pat Senon'o laikų, visai nenorėdami patėmyti, kad jų šauksmai nepermaino gyvenimo bėgio. Todėl socialdemokratai ir nesipuola prie tokių absoliutiškų dalykų, kaip prie absoliutiškos laisvės, teisybės ir tt.; nes yra žinoma, kad pasaulyje nėra nieko tokio absoliutiško, pilno. Bet viskas yra relatyvas (giminiškas). Socialdemokratai pripažįsta diduomenės tarimą, nes tai yra geriausias valdymosi būdas, koks dabartiniame laike yra galimas. Jie kovoja prieš dabartinę mažumos valdžią ir jos įstatymus; jie veda politiška kovą, su kurios pagalba greičiau pasiliuosuos nuo mažumenės uždėto jungo. Bet anarchistai nuo to purtos. Jie nenori suprasti, kad norint laimėti kovą, darbininkams būtina reikia pasinaudoti viskuom, ką tik suteikia buržuaziška valstija. Jie nenori atkreipti atydos į tai, kad prie dabartinio išsivystymo, apie «absoliutiškai» gerą surėdymą negal būti kalbos; kad proletarijato spėkos yra da gana menkos.

Paskutinis anarchistų-komunistų «abelno pamato» punktas yra — panaikinti privatišką nuosavybę. Labai gerai! Bet ką jie mato už atsakantesnį statyti dabartinės savasties pervaldymo būdo vietoj — nežinia. Tame klausime jie da nesusitaiko. Tiesa, sumanymų daug ir todėl nebežino, kuris būtų geresnis... Juk nėra jau sunku pasakyti, kad reikia atimti pabirkos, gaminimo įrankiai, žemė, namai ir tt. Bet reikia apmąstyti, kad iš to atėmimo būtų nauda visai draugijai; idant ta savastis neįkliūtų kitų-kokių kompanierių rankosna. O kad nuo to išsisaugoti, tai reikia paversti visos draugijos valdymui, arba taip sakant suvisuomenint.

Dabar eikime prie gaminimo ir produktų padalinimo. Dauguma anarchistų sako, kad ateities draugijoje kiekvienas galės imti tiek, kiek patinka, bet atiduos draugijai pagal savo norą. Draugija t.y. daugumą negali aprubežiuoti atskirų gamintojų noro, nors tas noras būtų ir per daug begėdiškas. Pagal anarchistų manymą, tai draugija negali priversti atskiro gamintojo prie darbo. Draugijai jie suteikia tiktai pareigas, bet tiesų ne. Puikūs išvedimai!

Vienok ne visi anarchistai mano dasiekti tokį «idealą», o ypačingai Krapotkin ne. Jis sako: «Apie produktų padalinimą tur būt spręst draugija; bendri susirinkimai nutars, kiek medžių galima kirsti kiekvienam gyventojui; draugija statys namus ir išdalys savo nariams». Čia jau Krapotkin kalba apie draugiją, nutarimus ir padalinimus, bet apie absoliutišką ypatos laisvę, apie kurią dauguma anarchistų labai bubnyja, užsimiršta... Tą, rodos, turė-

tų anarchistai išitėmyti.

Męs žinome, kad jeigu bus tarimai ir sprendimai, tai atskira ypata negalės daryti to, kas jai tinka. O be nusprendimų ir savitarpinių ryšių apsieiti ir Krapotkin mato negalimu. Savo veikale «Komunizmas ir anarchija» jis sako: «Miestas neturėdamas ryšių su žemdirbiais, negali pastovėti». Tas tiesa. Bet prie to reikia dar pridurti, kad ir dirbtuvės, neturėdamas vienos su kitomis ryšių, negalės pastovėti.

Beto, jie daro stambia klaidą, neatkreipdami atydos į draugijines spėkas. Jie nori tuojuos išginti ateities draugijon, kur jie galėtų elgties, kaip tik patinka. Bet užmiršta, kad kovos rezultatai nepriguli nuo atskirų ypatų noro, bet nuo to stovio, kokiame atsiranda kovojančios liaudies dalis. Jie nesirūpina suorganizuoti draugijines spėkas į vieną organizaciją, nes to jiems nedaleidžia išsvajota absoliutiška ypatos laisvė. Tiesa, Bakunin buvo mėginęs suorganizuoti pavienes spėkas, bet pasirodžius jo sumanymams, greit viskas suiro, nes pats jų mokslas neprisitaiko. Ir nuo to laiko nėra mėginama atnaujinti tą sumanymą. Todėl nėra nieko stebėtino, kad beveik kiekvienas anarchistas savotiškai kovoja prieš kapitalizmą. Bet mes žinome, nes tą pats gyvenimas parodo, kad tik tie laimės kovą, kurie bus geriau prisirengę ir labiau susiorganizavę. Taigi darbininkai, jeigu jie nori pagerinti savo būvį, jeigu jie nori greičiau pasiliuosuoti nuo dabartinės vergijos, tai būtinai privalo organizuotis į vieną visasvietinę socialdemokratišką organizaciją ir dalyvauti politiškoj kovoj.

Anarchizmo mokslas nėra pritaikomas prie dabartinio gyvenimo laipsnio. Jis tebėra gana supintas. Todėl lai jis palieka ateičiai...

Barabošius.

Keli žodžiai apie žmogišką prigimimą.

Taip jau seniai, ant kiek mes galim užmatyt žmonijos istorijoje, teisingai patėmyti ir persitikrinti galime, jog visad ir visur buvo tūla dalis žmonių, kuriems rūpėjo gerovė žmonijos, jei ne visos abelnai, tai nors jų šalies, arba antgalo po jų valdžia esančiųjų, ir ant kiek jų spėkos, energija, žinia, supratimas ir gabumas daleido, stengėsi kad prigimimą žmonių šlykščių, niekšišku, tyronų ir tt. pavergt, suvaržyt ir užviešpataut, kad negalėtų savo silpnesniųjų brolių marinti, kankinti, varginti ir niekinti. Apgailėtina! tokių žmonių lyg dabartiniųjų laikų buvo mažai, dabartyje gi yra taip pat nedidelis skaitlius, kadangi priešingai esant, nebūtų dabartiniuose laikuose tiek kančių, skurdo ir vargų, tiek apgavysčių, vagysčių ir plėšimų. Kad nors tik didesnė pusė žmonių būtų doro ir tobulo prigimimo, tai yra tokio, kokio turėtų būti, tai šiaandieninė valstijoje caro nepralietusi tiek žmonių kraujo, nebūtų išsiūsta tiek į katorgą, ne gyvuotų tiek kalėjimų ir tvirtovių, nebėgtų taip žmonės į svetimas šalis ant vargo. Bet kodėl? Nes kariūmenė atsakytų carui paklusnybę, liaudis reikalautų tiesos žmonės kitų kraštų Europos ir Suv. Valstijų Amerikos, priverstų savo valdžias, kad prisakytų carui sustoti darius pasikėsinimus, bet kad geriau duotų tą, ko reikalauja teisybė ir mandagumas.

Antfas paveikslėlis. Tikrinančiai galima pasakyti, kad jei čionai žmonės Suv. Valstijose, gyvuojant dabartinei civilizacijai, būtų dori, tobuli ir teisingi, tai galėtų gyventi taip, kaip kadais manoma būt «rojuje». Ar taip yra? Nežiūrint, kad Suv. Valst. yra laisva ir turtinga šalis, skurdo ir vargo joje lygiai taip daug, kaip valstybėje caro. Vieni kitų meldžia šmotelio duonos, o nuolatiniu darbu daro po savim visokius priėjimus, visokiais būdais jieško mylistos «bossų», vieni dirba dienas ir naktis, kaip darbiniai mūlai ar arkliai, kiti gi ištusis mėnesius jieško darbo, bet rast negali, vieni gyvena perteklinuose ir išdidžiai, kiti badu miršta, arba

vargo ir skurdo dėlei atima sau gyvastį. Kas tam kaltas? Visam kam piktam, kokis ant svieto gyvuoja ir viešpatauja, yra kaltas gyvuoliškas, niekšiškas ir neprisotinantis prigimimas didesniosios dalies žmonių.

Nuo seniausiųjų laikų tobuliausi ir dorieniai iš žmonių, stengėsi, darbuosiu, o net ir gyvastį savo aukavo gerovei žmonių, bet lygi šiandieninių laikų nedaug kas pasisekė iškovoti. Dar syki užtikrint turim, jog valstybėj caro nedaug daugiau vargų ir skurdo, negu liuosoj ir turtingoj respublikoj Suv. Valstijų, kurioj už žmonių tiesas jau nemažai kraujo pralietas. Ar tas netikęs žmogiškas prigimimas, kuris tiek blėdies ir skriaudos žmonijai padaro ir atneša, pasiliks ant visados? Atsakymas: Dėl tos ligos jau yra išrastas vaistas garsiais mokslo vyrais Marksu ir Engelsu, ir jis vadinasi Socializmas. Tas vaistas vienus iš tos ligos visai išgydys, kitus gi taip nušarvuos, jog negalės kenkti nei sau, nei kitiems. Kada panaudosim tą vaistą, darbuosimės santaikoj ir vienybėje — ne taip kaip dabar, vieni pervirš, kiti gi nieko — kadangi užsiganėdina sukybėmis, vagystėmis, ar darbo surast negali; baimė užlaikymo gyvenimo senatvėje, tas viskas neturės vietos, nes kiekvienas turės būti užtikrintą. Tada visiem užteks duonos ir darbo, drapanų ir būto ir visokių patogumų, kas šiandien darbininkų klesai yra neprieinamos.

Iki dabartinių laikų, žmonės nuo tos visuomeniškos ligos, išradinėdavo ir vartodavo įvairiausias vaistus, kaip tai: įvairios tiesos ir konstitucijos, gązdino pragaru, pažadėdavo dangų, steigdavo visokius teismus, pritaikindavo įvairias bauses — bet tie visi būdai pasirodė neaukdingais, kadangi skaitlius skriaudų, apgavysčių, vagysčių, apiplėšimų, skurdo, vargų ir kančių, visai nesumažino. Žiaurus žmonių prigimimas, visus tuos vaistus pergalejo ir žmonija, kaip seniau kentėjo, taip ir dabar kenčia. Dabartiniuose laikuose, visi dorieniai, teisingiausi, tobuliausi, protingiausi ir darbščiausi ant lauko visuomeniško darbo žmonės, po atydziam tyrinėjimui vienbalsiai tvirtina, kad nuo tos ligos, kuria šiandien žmonija serga, t. y. nuo žiaurais žmonių prigimimo, vienatiniu, naudingiausiu vaistu yra augščiau paminėtas socializmas. Iki kol mes nesutiksime priimti ir vartoti tą vaistą, iki tol ta baisi visuomeniška liga ir ant toliaus žmonių nuolatos kankis. Visi kiti būdai, mėginimai neneš naudos, bet tik kenks žmonijos išsiliuosavimo progresui.

Sulietuvino V.J.K.

FANATIZMAS.

Po tokiu antgalviu patilpo «Tėvynės» 40 num. p. A. Antonovo straipsnis, kuriame autorius perstato socialistus aklaais fanatikais. Jeigu jau ištikro juos tokiomis galima būtų pavadinti fanatikais, kurie visur ir visuomet aiškina, idant aklaai netikėti, bet svarstyti kiekvieną dalyką visapusiškai ir tik gerai ištyrus ir persitikrinus jo vertę priimti.

Tai kaipgi būtų galima pavadinti tokius, kaip minėtas autorius, kuris, kaip budamas Sąjungoje, taip ir pabėgęs nuo jos, brukte brukta žmonėms savo supelėjusias ir niekam netikusias teorijas? Tokios teorijos tikra ironija... Kas ne su juo ir kas nešoka pagal jo pučiamą dudą, viskas niekai.

Toliaus autorius tarp kitko rašo: «... kurie jau nevieną net ir iš organizacijos išvarė už išdrisimą savotiškai protauti». Socialistai nevarė, ir nevarys nė vieno doro ir teisingo žmogaus iš S-gos lauk, bet visus lygiai priima be skirtumo rasos, lyties bei pažvalgų, kaip apšviestus, taip ir mažiau protaujančius žmones, glaudžia po savo organizacijos motonišku

sparnu. Nes ir jų (socialistų), devyza taip skamba: «Darbininkai visų šalių vienykitės». O negeistinių jų visi vergia, taippat ir S-ga moka atskirti kukalius iš kviečių.

Toliaus autorius rašo, kad nuo religijos niekuomet žmonės tiek nenukentės, kiek nuo skaitlingos partijos, turinčios galę įsikišti į gyvenimo tvarkymą. Partija nenuskriaudė ir nemanoma nuskriausti nė vieno darbininko, dar atpenč ji stengiasi kaip dvasiškai, taip ir ekonomiškai, kiekvieną sudrutinti bei pakelti ant augštesnio laipsnio civilizacijos, išleidinėdama moksliskus raštus ir dalindama juos veltui beturčiams darbininkams. O religija, anaipol nesulyginama su virš paminėta partija, nes ji tik žmogžudysčių ir išnaudojimo lizdas, ką jau kožnas maždaug protaujantis žmogus yra persitikrinęs.

Toliaus tęsia: «priklausk į partiją ir tikėk viskam tam, kas programoj parašyta ir ką komitetai nutaria». Supranta ma, kad reikia tikėti ir pildyti tą, ką dauguma nutarė, sutiko ir priėmė, bet anaipol nevaržo žmogaus jausmų bei sąžinės, duoda kiekvienam liuosai apsvarstyti ir kritikuoti kožną sumanymą, pakol jis bus realizuojamas gyveniman. O priešinas tik tokiems dalykams, kaip kad yra tokių, kurie nori visus priversti savaip manyti ir stengias kitų subudavotą išardyti, o ant savo korpalo viską perdirbti.

Toliaus rašo: «Jeigu K. Marksas, F. Engels, A. Bebelis ir kiti garsūs socijologai būtų taip elgęsi ir jei jiems būtų draudę savo protu viską svarstyti, tai nė «Erfurto Programos», nė «Komunistų Manifesto», nė «Kapitalo» neturėtume. Nes A. A. ir abejodamas kalba, bet visgi ir jis pats mato, kad socialistai nedraudė iki šiol ir dabar nedraudžia ir nemanoma kada-nors drausti. Bet visi ir visur liuosai planuoja, kaip ir kokiais keliais būtų prieinamiau įvykinti naujas reformas. Beabejonės ir pats autorius kitaip supranta šį dalyką, bet tyčia tą taip daro diskredituoja vien dėl ypatingumų bei keršto už neaplaikymą garbės iš pusės socialistų už savo darbus, kurie vien gėdą, o ne garbę užsipelnė.

Dar toliaus pasiūkdamas rašo: «Lietuviškąjie socialistai taip įsitikėję į savo idėjos gerumą, kad jiems rodos tik ji viena yra gera, o visos kitos niekai». Argi ir čia lietuvių filozopas, «garsusis revoliucionierius» būtų tokių apsurdiškų minčių, kad nesupranta, jog kožno siekiniai bei idealai yra šventai gerbiami ir sąžiniškai užlaikomi. Jeigu kuris peržengtu savo principą ir paniekintų idėją, sumindamas po kojų ją ir visą savo dorą, kaip kad p. A. Antonovas, tai tokį ir pats p. A. A. (suprask pirma) pavadintų išgama. Nes socialistai pamatė ir persitikrino, jog tik socializmas suteikia tikrą kelią, vedantį prie tikro išsiliuosavimo žmonijos ir prie panaikinimo klesų, jog darbininkų reiklus gali apginti tik socializmas, todėl ir tikime į savo idėjos šventumą tikriau, negu p. A. Antonovas.

Toliaus kaippo matematikas, paduoda skaitlines, kurios «jeigu kapitalistai pasakytų, kad iš dviejų pusių pasidaro vienas čielas, tai darbininkai ant to nesutiktų ir griežtai prisistintusi».

Socialistai priima nuo visų gerus ir teisingus patarimus,

kaip nuo kunigų, taip ir nuo kapitalistų, jeigu tik jie yra vertais priėmimo, jeigu tik neštų šiokią-tokią žmonijai naudą, ar iš materiališkos, ar iš dvasiškos pusės.

Jeigu tik dėlto socialistas prišintųsi ir peiktų jų mokslą, kad jie kapitalistai, tai būtų visai apsurdiškas manymas, kurį gal turėti tik panašus p. A. Antonovui, kuris tarpe socialistų liogiškiau už jį manančių, neradęs garbės vainiko savo tuščiai ambicijai, šiandien niekina tą, ką pirma gerbė, o ryt gal dar gali pasilikti gerbėju Puriškevičiaus, nes šiandien jau bando teisinti kapitalistus.

Ar socialistas peikia F. Ferrero, L. Tolstojaus ir kitų mokslus, nes jie irgi buvo ir yra turčiais, tai kamgi čia reikėtų tokias nesuomones skleisti, tarp žmonių, kurie trokšta geresnio dvasiško peno. Jeigu A. A. girdėjo kur ir kada socialistus priešinanties tiems dalykams ir pasmerkiančius mokslą, žingeidu išgirsti.

Ant galo autorius sako: «Tuli kapitalistai steigia knygynus, mokyklas ir maudynes. Kasžin, ar p. A. Antonov negalėtų pasakyti, už keno pinigų tie ponai steigia? Ar gal socialistas sakt, kad tai kapitalisto pinigais ir triusu įsteigta? Klausimas da, ar darbininkai gali naudotis tomis įstaigomis? Ne su tuo tikslu jos buvo steigiamos, kad darbininkai jomis naudotųsi, bet atpenč įkurę jie ir padarę su tuo tikslu, kad išnaudoti savo naudai.

Pabaigoje savo straipsnio autorius net patsai stebisi iš taip šlykščių išsitarimų; «kodėl nenupeikia kitokių sriovių fanatikų, o kabinasi vien prie socialistų». Dėlto miels kabiniesi vien prie socialistų, manydamas jiems atkeršinti, dezorganizoti juos, (kaip jau nevienoj vietoj tą esi pasakęs), bet vargiai tau tas pasiseks. Nes socialistas jau gerai pažįsta tokius filozopus, kurie tik tol buna socialistais, kol jiems tie duodasi muilinti akis arba išnaudoti, o kaip nepasika arba praranda tą laimę, prie kurios taip veržėsi, tad ant galo pasako:— «Lai jį velniai tą socializmą!»

Šalin veidmainiai iš mūsų tarpo!... Lai gyvuoja vienybė, mokslas ir Socializmas!

J. D. Tauris.

Parašė O. Birmontaitė.

ŠIS-TAS IŠ ITALŲ GYVENIMO.

[spudžlai iš laiškų P. E.]

— Ką valgysit vakarienės?— paklausė tas pats mažas tarnas su plika galva.

— Nieko!

— Kaip nieko?

— Taip, nenoriu.

— Reiks brangiau už kambarį mokėti.

— Brangiau už kambarį! Ne... Pagalvoju sau viena Brangiau už kambarį aš nemokėsiu, bet valgyt, gal ir valgysiu ką... Aš ateisiu žemyn.

— Bet ką prirengti?— vėlei klausė tarnas.

— Na, kągi daugiau, jeigu ne makaronų?... Makaronų porciją...

— Makaronai.— užsirašė tarnas. Ilgai tarnas siulė da įvairiausius vynus, keptus vištyčius, bet ant visų pasiulijimų vis «gratia» ir «gratia» «nenoriu», buvo atsakyta. Galop apsipraususi ir paskutinius pėdsakus sąrų ir keliones nutrynusi ilgu rankšluoščių, aš apleidau kambarį ir nusileidau žemyn. Murmuro laiptai, tamsi elektriškiška gelsva šviesa, mažas prieangis ir nedidelis restoraninis kambarys, kitas daug didesnis ir labiau apšviestas šale. Tarnas įleido mane į ant-
rą ir apšvietęs labiau, greitai atnešė man makaronus. Vėlei pradėjo siulyti įvairiausius gėralus. Pavalgyt būtų gerai, bet dirstelėjusi į krepšį su pinigais, visai jau liesa, greitai atsiskakiau.

— Kai toli iki centro?— paklausiau aš, beedama valgyti makaronus.

— Iki «Piazza du Duomo», reik apie 20–25 minutes važiuoti, vežimu ar tramvaju galima.— aiškino plikasis tarnas.

— Aš tramvaju...

— Tramvaju... O čia tuoj galima įsėsti ir stačiai važiuoti.

Taip ir padariau. Vaziuju tramvaju. Tramvajų kiekvienas sustabdo, kur katram patinka. Nenoroms išsiveržė:

— Tvarka visgi, ala Rusie, perkant bilietą, tuoj įteikia geroką variokų kruvą, tarp kurių paskui atsiranda ir netikusių.

Miestas didelis, trukšmingas: dideli namai, nors daug ir senų, visai negražių; gatvėj didelis judėjimas: šian ir ten vieni bėga pėkški, kiti greitai važiuoja. Didelis aukštas arkas, kaip ir vartų senovės liekanos primena turtingą atsitikimą, Milano istoriją. Bevaziuojant tramvaju, pamatau aukštą balsganą paminklą: didelis ilgabarzdīs su didele viduramžio kepure ir ilgais rubais stovi senis, kaip ir užsimastęs apie naują idėją, malonus, simpatiško veido, su vienu sykiu patraukia prie savęs. Iš syk sakau:

— Turbut «Leonardo da Vinči». Taip ir yra, mano žodžius patvirtina žemiau perskaitytas užrašas juodomis raidėmis: «Leonardo da Vinci». Atgimimo laikas ir Leonardo da Vinci, tai vienas be kito, rodos ir buti negali. Mintįs eina lapas už lapo iš tų laikų istorijos, bet tramvajus skambėdamas ir šniokšdamas elektriškomis vielomis bėga tolyn ir greitai atsiduriau ant neperdidelio pleciaus, iš visų pusių apibudavoto aukštais rumais: po kairiai aukštas Emenuelias galerijos, priešais giria milžiniškų gotiškų bokštų ir bokštelių tai Milano garsioji katedra, po dešiniiai aukšti dideli įvairiausių muro namai.

Skambina tramvajai, važiuoja vežėjai, pilna yt skrusdėlyne po galerijomis žmonių; šaukia ir rėkia laikraščių parduotojai nesavais balsais; kiša ir rodo paskutinius atspausdintus telegramus. Tarytum atsitiko, kas tai tokio nepaprasto, ypatingo.

— Paryžius, Paryžius!— galvojau sau viena. Patylus ir ramus Šveicarijos nepaprastas judėjimas apsvaigino galvą, bet greitai bevaiksčiodama aukštomis šviesiai apšviestomis ga-

lerijomis atsitaisiau ir jau kaip sena pilietė, vaikščioju iš vieno galo į kitą.

Aukšti marmuro šulai, išsitaigę į ilgą begalinę eilę, gaubti, dengti stikliniai galerijų stogai, nupieštos paveikslais sienos, su dideliais apšviestais magazinų ir restoranų langais, ypatingi smulki grindų mozaikos paveikslai— vis tai nauji galingi įspūdžiai, išdildina sunkiai pergyventas valandas, sukelia domos norą ir liepia užmiršti «jį» ir jau tolimus kalnus. Ilgai nelaukdamas bėgu žiūrėti Katedros. Jau kaip minėjau, bokštų ir bokštelių girią, platus šiek—tiek išrodantis bent, didelis net milžiniškas Katedros rumas, pritraukia mane. Aštrūs bokštai kyla aukštyn, tarytum nori jie pakelti jei ne patį žmogų, tai jo dvasią... ten kur neišvengiamai tamsios nakties erdvėn. Milžiniškas rumas palieka galinga įspūdi. Priešais Katedrą, vidui plečiaus, ant juodo arklio, joja galingas raitelis,— tai taip augštai gerbiamas Italu karalius Emnuamilis Garibaldi ir Emnuamilio paminklus visoje Italijoje sutinki ir visur be jokio užrašo: italai tokį užrašą skaitytų užgavimu; taip kiekvienas žino, pažįsta ir garbina savo tėvynės didvyrius.

Po galerijos, nepaprastas laikraščių pardavinėtojų šauksmas ir didelis judėjimas. Ant «Piazza du Duomo», priešais Katedrą, rinkosi kasyk didesnė ir didesnė minia. Dangus matyt, apsitraukė sunkiais debesiais ir ore laukiama audros. Šoninėje gatvėje pasirodė kareiviai, jie greitai su šautuvais rankose, su ilgomis gaidžio plunksnomis ant plačių skrybėlių vėstydami, pradingsta galerijų gilumoje.

Ant didelių plečių, ant suolų ir aplinkui paminklą Emnuamilio, susirinko didelė ir baisi minia: dirstelėjus greitai pažįsi iš prakaituotų, lielių veidų, puslėtų rankų ir menkų švarų darbininkų minią.

— Bet ko jie renkas?... Ko jiems reikia?... Ką jie čia pajuto?— nenoramos kyla, klausimas už klausimo.

Minia auga ir auga. Šian ir ten pasipila, yt sniegas balta, raudoni, žali ir mėlyni popierėliai.

— Nejaugi proklamacijos? Gal tai sapnas, gal tai ne Milanai, o Rusija ar Lietuva 1905 metais?... Bet ne, aiškiai matyt katedra, galerijos ir minia kalbatai svetima kalba.

Vidui minios pasirodė vežėjai; vežėjas vidui «Piazza» su stovo, ant vežėjo vežimo atsistojo, aukštas, liesas žmogutis ir skambinti kalba perlėkė per minią:

— Cittadini!

— Silentio!... Silentio.

— Cittadini!... Vėlei skamba oratoriaus balsas. Toliau pasipila visa karšta, smarki kalba, iš kurios tik atskiri žodžiai suprantama:

— Cittadini!... Protestare... «Ferrare»... ferrare... Alfauso. Ilgai ir karštai kalba. Minia nutyla.

— Silentio!... Silentio!... retkarčiais pasigirsta.

Pirmas oratorius užbaigia, pasirodo kitas. Vėlei tie patys žodžiai skamba, bet apie ką ir dėlko susirinko čion minia, taip ir negalėjau sužinoti. Bandžiau klausti, bet tiek tik supratau:

— Ferrare... protestare mortem... Bet kasgi tas Ferrari?

Deputatas į parlamentą, darbininkų atstovas nuo Milano.— galvojau sau viena. Išvažiavau iš Šveicarijos, nieko negirdėjau tokio ypatingo. Čion laikraščių nesuprasdama, nieko neskaičiau. Nors ir šaukia laikraščių pardavinėtojai:

— Corrieri!... Frančesco Ferrare... Frančesco Ferrari!... Bet kasgi tas Ferrari, pasiliko beveik visą vakarą paslaptimi.

Skamba oratorių kalbos, laksto į visas puses proklamacijos, tarp kurių nemaža su anarchistų parašu. Siuobuoja minia, užia, šaukia ir reikalauja atmonijimo už nekaltai praliėtą kraują; taip bent galima suprasti iš jos pasielgimo ant «Piazza du Duomo». Pabaigė oratoriai, lydi juos minia, šaukia, užia yt bitė per spiečių, neša tai vieną, tai kitą pastvėrę ant rankų. Nenoroms veržiasi mintis: «nesuprantama audra jau prasidėjo».

Po gelerijomis, skubiai uždarinėja net ir restoranus, iš-eigas užima kareiviai, vidun neleidžia. Su kareiviais sykiu stovi ir oficerai. Aiškiai galima suprasti, kad tai demonstracija, ir viena sau galvojau:— «turbut anarchistų». Bet ir daug gi esama Italijoje anarchistų!...

(T. B.)

Dieve!*)

Per daugelį metų aš Tave mylėjau,
Garbindamas Tave, aš sykiu bijojau,
Kadangi melagių aš žodžiams tikėjau,
Kad monais užburtas aš sirgdams klejojau;
Tuomet Tu man rodiaisi esąs visagalis,
Malonus, teisingas, doroje angščiausias,
Jog prieš Tave dreba pikts žmogus-sauvalis,
Jog Tau vabalėlis matomas mažiausias.

Bet dabar pasveikęs tikrybę išvydau,
Kad šviesa man moną nuo akių nuplėšė,
Supratau teisybę ir matau kaip klydau,
Tikėdams paveikslams, kuriuos melas piešė!...

Prašvitusios akys pertikrino protą,
Jog baisių tyronų, skriaudėjų bjauriausių,
Iš ašarų, kraujo keliančių sau puotą,
Tu esi bičiuliu ir bendru tikriausiu;

Matau, jog tu Dieve! nėsi visagalis,
Jogei skriaudžiamiesiems nėsi gaillestingas;
Matai kaip juos žūdo tyronas-sauvalis,
Vienok tavo balsas neskaamba rustingas!

Tečians tiems tyronams, kraugeriams, skriaudė-
Pas save danguje Tu suteiki vietą, [jams

O pragarą skyriai tiesos apginėjams,
Nebaudė už kraują nekaltai praliėtą.

Juk Tu pats dar žmones skandinai tvanuose!
Matiai kasgi darės? Naktį Baltramiejaus!
Matiai upes kraujo Ašmėnoje, Kražiuose!
O ar suturėjai ranką piktadėjaus?!

Ar metiai prakeiksmą ant tų, kurie karia,
Motinas ir vyrus, kūdikius naikina!
Ir, rūmuos puotaujant, gyvą kraują geria
Tų, kuriuos vergijoje badumi marina?!

*) Mintyji turiu kunigijos dvasią.

Netikiu Tau šiandien, nes esi tyronų
Įrankiu skriaudimo! Ir šmėkla varguoliams,
Idant jų gyvybę užmušt spėka monų
Ir jų kūną, kraują aukauti nuožmuoliams!

J.B.S.

LAISKAI | REDAKCIJA.

GERBIAMOJI «KOVOS» REDAKCIJA:—

Meldžiu paaiškinti man šiuos klausimus: Jei remiantis savo ypatingu patirimu nereikia, kad sakome teisybę, tai kuo reikia remties, kad ta teisybė būtų tikra? Ir kas gali geriau žinoti, ar tas, kas yra ypatingai kelis dalykus patiręs, ar tas, kuris tik girdėjęs apie tat, kalba viek iš teorijos, o ne iš praktikos?

Protestuodama prieš L.F.d' M.R. motyvavimą kaslink tarnaičių gyvenimo sąlygų, visai nemaniau teisinti kapitalistus, arba juos girti. Anaiptol nesakau, kad jie su tarnaitėmis gerai apsieina dėlto, kad jie būtų gerai, bet dėlto, kad jie priversti gerai apsieiti.

Kaip dirbtuvių darbininkai, streikuodami, priverčia kapitalistus pagerinti darbininkų būvio sąlygas, taip tarnaitės priverčia juos padidinti joms algą ir mandagiai su joms apsieiti.

Nors jos nėra susiorganizavusios ir nestreikuoja visos kartu, o tik pavieniai kovoja, bet jos yra ant tiek susipratusios (žinoma ne lietuvaitės), kad žinodamos savo vertę kaip žmogaus, nesiduoda savęs skriausti bei žeminti, bet priverčia save guodoti.

Paimkime bent Amerikos tarnaičių algas ir sulyginkime jas su paprastų darbininkų, dirbančių dirbtuvėse, algomis, o pamatysime didelį skirtumą. O ar jūs manote, kad tai kapitalistai iš savo malonės joms algas moka? Kas juos privertė tokias algas mokėti? Pačios tarnaitės! Dirbtuvių darbininkės gi neįstengia ir to padaryti, dėlto, kad žemiau stovi susipratime bei bado šmėkla užstoja joms kelią.

Todėl perstatymas tokio šviesoj tarnaičių padėjimo, kaip kad daro p. L.F.d' M.R. yra n o n s e n s u, arba pažeminančiu jas šmeižimu, nes tarnaitės stovi augščiau kultūriškai ir morališkai už dirbtuvių darbininkes.

Mano nuomone, kad straipsnių rašytojai, norėdami ką-nors rašyti, pirma tur patirti, kaip tikrai yra, o paskui tik kalbėti. Nes tokie kaip L.F.d' M.R. straipsniai neatneša jokios naudos, o vien tik blėdi.

Perskaitęs tą straipsnį nežinantis tikro dalykų stovio, atsi-vaizdina tarnaites kaip paleistuves, draugios išmatas. Baisiausia vergė(?) bei paleistuvė(?) priversta su savo darbdaviu paleistuvauti(?) (Nes ar laisva vergė, ar priverstina, visvien paleistuvė).

Ir jūs tą laikote už teisingą? Ir jūs to nesuprantat, kokią baisią skriaudą tuom tarnaitėms darote visai neteisingai. Aš tą skriaudą matydama ir stoju nuskriaustųjų apginime, norėdama tikrai perstatyti, nes man tas viskas yra labai gerai žinoma. O jūs neištyrę dalyko, nežinodami ar aš tiesą kalbu ar ne (aiškiai tati matome ir iš šio laiško. R.) atmetėt mano varde nuskriaustųjų balsą ir uždarėt laikraščio sklytis.

Kad tą būtų padaręs koks kitas laikraštis, kuriam nerūpi darbininkų gerovė, nieko nesakyčiau, bet «Kova» darbininkų organas... kuris turi skleisti darbininkų tarpe vienybę, meilę ir platininti solidariškumą, o jis skaldo darbininkus į klesas (darbininkų yra tik viena klesa ir jos negalima suskaldyt. R.), žemindami vienus prieš kitus. Vienus įvardindami vergais (o kuogi visi darbininkai šiandien yra, jei ne alginiais vergais? R.), o kitus laisvais, turbūt geidžiat padauginti bedarbių armiją(!? R), nes kasgi norės būti vergu kad ir iš vardo — geriau badauti!

Mano nuomone, kiekvienas teisingas, nedarantis niekam skriaudos, darbas — yra geras. Ry tik jis užlaiko darbininko gy-

vastį bei duoda spėkas kovai už būvį, už geresnę ateitį.

Toks straipsnis tikėtų gal kokia pora šimtų metų atgal, bet ne XX-tam metšimtyje. Reikia atminti, kad dabar ne baudžiava, kada ponas galėjo su savo tarnaitė kę nori daryti. Dabar nors kapitalizmas smaugia, bet darbininkų klesa turi vis šiokią-tokią laisvę ir tiesas, kuo gal pasinaudoti.

Su pagarba Tarnaitė.

Ir vėl perskaičius tamstos išvedžiojimus ištisai, turime atkartoti, jog remiantis tik tokiu, kaip tamstos, ypatingu patirimu, dar nereikia, kad viskas yra patirta. Pažvelgus į statistikas ir į pasibaisėtinas pasekmes tarnaičių padėjimo, visai ką kitą matome, negu tą tamstos išgiriamą tarnaičių padėjimą. Nemanome čia nurodyti tamstos nesupratimo p. L.F.d' M.R. straipsnelio prasmės, nes tą padarys, beabejo, kas kitas, tiek tik turime pastebėti, kad p. L.F.d' M.R. straipsnelis, nę tamstos, nę jokios kitos tarnaitės ižeist negalėjo ir negali, nę šmeižia, vien apgina tarnaičių žmogišką vertybę, kurią kapitalizmai išnaudojęs numeta ant gatvės. Ar tamsta ištyriai, iš ko susidėda ta 500.000 moteriškių minia Amerikoje, kurios priverstos savo kūną, garbę ir dorą pardavinėti gatvėse bei paleistuvystės namuose laukti liūdno savo gyvenimo pabaigos? Ar tamsta gali užginčyti tam faktui, kad ten daugiausia rasime tų bėdinų moteriškių, kurios netekus vietos pas tuos mielaširdingus ponus-globėjus, bei paniekintos, apjuoktos, išmestos lauk, priverstos buvo mesties į prostitucijos glėbį, nes fabrikos darbas joms nepriprastas. Lygiau klaidinga yra tvirtinti, kad namų tarnaitės gal priversti savo ponus jas guodoti ir užtikrinti joms rytojų.

Iš tų atžvilgių nesutikdami su tamstos pažiūromis be tamstos pasirašymo, straipsnio talpinti nenorėjome, kadangi jis tikrai tik pažemina, o neapgina pačias tarnaites. Red.

Keliaujančių Lietuvių Atydai.

Tilzė. «J. Vanagaičio Įstaiga». Šiomis dienomis Tilzėje (Prusų Lietuvoje), tapo įstegta J. Vanagaičio tam tikra įstaiga, kuri rupinsis Didžiosios Lietuvos, Amerikos, Anglijos ir kitose šalyse gyvenančių lietuvių reikalais.

Norintieji keliauti iš Lietuvos į Ameriką, Angliją ir kitur, arba parkeliaujanti iš svetimų kraštų Lietuvon, dabar gali kreiptis į minėtą įstaigą laiškais pirm kelionės ir gaus atsakymus su paaiškinimais, koku budu ir kur geriausia per eiti per sieną (rubežių) ir kt. Taipgi suteikiami persergėjimams, kaip apsisaugoti nuo bjauraus išnaudojimo vokiečių ir žydų agentų, kurie nenoroms prikimba prie atkeliavusių į Eidkunas, Tilzė ir kitur...

«J. Vanagaičio Įstaiga», Tilzėje, žada duoti patarimus ant užklausimų tų, kurie nori: atkeliauti į Tilzė gydytis, apsigyventi ir pasimokyti vokiečių kalbos. «J. Vanagaičio Įstaiga» užsiims prekybos dalykais: suteiks žinias apie išsirašymą vokiškų tavorų iš Vokietijos ir reikalaujantiems išsiuntinės, o atvykusiems į Tilzė su prekybos ar kitais reikalais, duos patarimą. Žodžiu, visų ir visokiais lietuvių reikalais užsiims.

Labai svarbu žinoti pasilaikymą kelionėje per Vokietiją tiems, kurie Rosijoje prasizengę, nes Vokietijoje taipgi netruksta šinų. Tokiems «J. V. Įst.» irgi pagelbės.

Tilzėje jau seniai pageidaujama tokia lietuviška įstaiga. Tilzė, tai vieta, kur atvyksta bemaž visi keliauninkai važiuojanti iš Amerikos į Lietuvą, iš Lietuvos į Ameriką. Atkelia-

vsius žmones, ypač iš Amerikos, Tilžėje apipuola visoki žulikai, kaip ims varžytis «pasazierus», tartum susipeš... Kiekvienas žada gerai pervesęs per sieną, atlupa po 10-15 rublių vien tik už pervedimą; vesti per sieną įduoda lietuviams, o tie vesdami su kareivio žinia, įsako kareiviui, kad susistabęs pareikalautų «dobavit»; čia vėl išgauna... To negana, jei gu žmogui reikia dar pervaziuoti keletas mylių, tada ima už vežimą nemaziau 1 rublį nuo mylios; tokie «vadų» pasielgi mai man žinomi Tauragės apygardoje, Kauno gub. Manau, kad ir kitur nedaug geriau.

Keliaujantieji į Ameriką, kurie privalo gydytis akis Eidkunuose ar Tilžėje, taipgi nežmoniška užlaikomi; duoda jiems guolį, kuris pilnas blakių, utėlių ir kitokių vabalų, jų lovos ištaisytos viena ant kitos, guldoma į lovą po du žmones... Už tokią nakvynę mokama Eidkunuose 15-20 kapeikų, o Tilžėje 17½ kap., jeigu žmonės žinotų, kur galėtų geresnį gyvenimą susijieškoti.

Kad išvengtų viršminėtų nesmagumų, ypatingai keliaujantiems iš Lietuvos į Ameriką ar kitur, geriausia yra išanksto per laiškus susižinoti su minėta «J. Vanagaičio Įstaiga».

Rašant laišką į «J. Vanagaičio Įstaigą», reikia rašyti kokis adresas:— «J. Vanagaičio Įstaiga» 55 Deutsche Strasse. Tilžėje (Tilsit) Germany.

Dėl atsakymo reikia įdėti markutė už 10 kapeikų.

Nepaprasta proga chicagiečiams.

Kodėl mūsų žmonės svetimon šalin atvažiaavę skursta ir vargsta? Kodėl jie esti menkai apmokami? Kodėl iš jų visi tyčiojasi?

Ant šitų, o ir daugelio kitų klausimų «Aušros» 1-mos kuopos apšvietos komisija bandė atsakymus duoti: stengėsi išrasti būdą pagerinti lietuvių padėjimą Amerikoje, ji ir pasiryžo padaryti, ant kiek įstengs, mūsų tautiečių gyvenimą šviesesniu, linksmesniu ir daugiaus ką žadančiu. Vaisius jų mąstymo, yra vakarinė mokykla.

Visiems yra jau žinoma, kad «Lithuania» klube 3149 S. Halsted St., atsidarė mokykla, pirmutinė savo rūšies Amerikoje. Pirmutinė ji yra todėl, kad ji turi tą, ko nė viena kita lietuviška mokykla Amerikoje nėra turėjusi: sistematiškai išdėstytus kursus.

Iki šiol, visos mums žinomos mokyklos, neprisilaikė jokios sistemos. Ir kas iš to išėjo? Išėjo vien neužsiganėdinimas iš pusės mokinių bei įsteigėjų.

«Aušros» 1-mos kuopos Apšvietos komisija suprato, kad pirm visko turi būtina įvesti sistemą. Po sistemos įvedimo, kilo kitas nemenkesnis klausimas: gerų, gabių mokytojų. Ir čia nemažai mąstymo buvo padėta, nes žinodama, kaip svarbu kiekvienai mokyklai turėti tinkamus mokytojus, Apšvietos komisija paskyrė tikrai tuos, kurie turi reikalingą prisirengimą mokytojauti naujoje, daug žadančioje mokyloje: Aretmetikos skyrių ves mokytojų seminariją baigęs P. S. Jonikis, Algebros ir Geometrijos, p. K. Mikolaitis; B S; angliškos kalbos p. Šliakis; tiesų fakulteto mokinyš Northwestern

Universiteto; lietuvių kalbos, p. K. Jurgelionis, žinomas literatas; Braižymo, p. K. Gugis, lankąs Armur'o Institutą.

Pilnas mokyklos, kursas tęsiasi penkias dienas į savaitę (išskiriant utarninką) nuo 7:30 iki 9:20. Tie kurie neįstengs lankyti visus kursus, gali užsirašyti į atskirus kursus, tokiu būdu gaudami progą prasilavinti kokioje patinkamoje šakoje už mažą kainą.

Tai gi, viengėniai, jeigu trokštate pasiekti ką augštesnį, jeigu norite įgyti apšvietimą, kuris jums nebuvo pirma prieinamas, jeigu, gale, trokštate pakelti save iš skurdo ir vargo, tai neatidėliokite ir ateikite įsirašyti į tą naują, svarbią įstaigą. Šitoje mokykloje rasite pilną užsiganėdinimą, nes mokykla yra sistemai sutvarkyta, mokytojai savo šakų ir mokyko būdo žinovai, pagalios iš piniginės pusės mokykla yra visiems prieinama.

Užsirašyti galima kiekvieną vakarą (išskyrus utarninką) nuo 7:30 iki 9:20 klubo svetainėje 3149 S. Halsted St.

«Aušros» Apšvietos K-ja:—

{	<i>V. Mišeika, J. Ilgaudas.</i>
	<i>Šernas. K. Štiupas ir</i>
	<i>Kl. Jurgelionis.</i>

Korespondencijos.

Rašyti reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės popieros, neperšviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neužrašytas žinios turi būt teisingos, paduotos teip, kaip atsitiko, be ilgų privadžiųimų ir pamokinių. Žinios iš darbininkų gyvenimo visados bus patalpinios.

PHILADELPHIA, PA. Lapkričio 5 d. LSS. 1-ma kuopa statė ant scenos komediją «Velnias ne Bobas». Po tam buvo šokiai.

Publikos prisirinko pusėtinai, tik gaila, kad statomas ant scenos veikalėlis nekaip atloštas; viena publika tvarkos nesilaikė, kas labiausia ir kenkė artistams. O antra, artistai neganėtinai buvo prisirengę prie savo rolių.

Geistina, kad tolesniai tie nesmagumai būtų vengiami ir vakaro rengėjai, stengtųsi užlaikyti geresnę tvarką publikoj. O artistai geriaus prisirengtų prie savo rolių, nes to reikalauja publika ir, daila, turi likti daila. S. V.

Spalio 29 d. atsibuvo vestuvės V. Jakščio su E. Fleishauer. Šliubas buvo civiliškas ir V. su E. dėl pasilinksminimo sykiu su jais, susikvietė savo draugus ir drauges. Nors priėmimas svečių buvo gausus ir širdingas ir vaišių netruko, tačiau užstikro galima buvo pasigėrėti svečių blaivumu ir gražiu užsilaikymu.

Pasilinksminis ir pasiņnekučiavus, dr-gė Ona Rukevičienė padavė sumanyką, kad dėl geresnio tos linksmos dienos paminėjimo padaryti kokią auką apšvietos labui. Visi tam pritarė ir suaukavo išleidimui knygos «Moteris ir Socializmas» \$9.75. Aukavo šios ypatos:

O. Rukevičienė, V. Jakštys, F. Kušleika, J. Norvaiša, J. Drizas, J. B. Smelstorius, J. Grinius— po \$1.00; M. Stanelienė, L. Neujalis, V. Naujalienė, J. Drizienė, M. Velykis, Ve-

lykieniė, K. Deivė— po 25c.; J. Gudiškis, Ona Poznokiutė po 50c.

Aukavusiems, o taipgi ir jaudavedžiams už smagų ir širdingą priėmimą, reikia viešai tarti ačiū, o taipgi palinkėti, kad visas jų gyvenimas būtų taip linksmas ir pavyzdingas, kaip buvo pirma dieną.

J. Grinčius.

CHICAGO, ILL. Iššauktas generališkas streikas rubsiuvių, turi geriausias pasekmes, nežiurint ant to, kad darbininkai neturėjo Unijos, bet laikosi stipriai ir negrįžta prie darbo. Ant streiko buvo išėję 45.000 darbininkų ir darbininkų, nežiurint, kad kompanijos viliojo darbininkus grįžti prie darbo ir žadėjo pagerinti darbo sąlygas, tik nenorėjo pripažinti Unijos; dabar jau yra pasirašiusių ant Unijos kantrakt to 53 mažesni darbdaviai; taipgi ir didesnės kompanijos nori taikintis, bet Unijos visgi nenori pripažinti.

Pagal visus apsireiškimus, galima tvirtinti, kad streikas užsibaigs su pilnu laimėjimu darbininkų.

Brutališkumas policijos, siekia augščiausį laipsnį; žvėriški užpuolimai ant beginklių darbininkų ir praeivių, iššaukė pasipiktinimą ramių gyventojų miesto Chicagos, kad iš «Womens Trade Union League» žada prisidėti prie streiko, einant sykiu prie dirbtuvių iššaukti likusius darbininkus ant streiko; jos susideda iš turtingesnių moterų ir merginų luomų, bet tos ponios neilgai dalyvavo tarpe streikierių.

Lapkričio 2 dieną, beinant gatve streikieriams prie apimtų streiku dirbtuvių, tapo užpulti detektyvų ir policijos ir smarkiai pamušti kaip vyrai, taip ir moteris, tokiam atsitikime tos ponis pabėgo, o darbininkus paliko apiekoj detektyvų ir policistų; paskui viena iš tų ponių C. Hnut, aprašė viename republikoniškam laikraštyje, kad jų nekurius draugės iš baimės pabėgo visai ir prižadėjo nesimaišyti daugiau tarpe streikierių, tiek tik jos galėjo pagelbėti streikieriams.

Rubsiuvius simpatizuoja Unijos ir socialistiškos organizacijos, šelpia pinigais ir dvasiškai. Nekurios Unijos išnešė ruzoliuciją, kad jokių drabužių nepirks, jeigu nebus Unijos «label'io»; taipgi ir iš šalies žmonės, dauguma įėję į krautuvę, reikalauja Unijos darbo drabužių, toki žmonių reikalavimai, daug drąsos streikieriams suteikia.

Streikieriai baudžia ir streiklaužius, kurie neklauso persergėjimų. Streiko likimą, parodys ateitis.

Streikierius P. G.

PLYMOUTH, PA. Darbai anglių kasyklėse jau pasigerio, daugelis dirba pilną laiką, o kiti po 4–5 dienas į savaitę.

Lietuvių jaunuomenė, šį rudenį pradėjo gana smarkiai darbuotis. 30 d. Spalio dainininkų choras «Aušra» turėjo prakalbas ir koncertą; kalbėjo A. Antonovas apie mokslą, dailą ir lietuvių girtuoklybę. Dainavo minėtas choras.

«Darbininkų Teatrališka Kuopa» pasekmingai kyla, narių turi apie 20, už programus turės apie \$100.00 pelno. Prieš lošimą teatro «Pirmi Žingsniai», 16 Lapkriči, minėta kuopa važiuos atlošt minėtą veikalą į Duryla, Pa, o 18 Plymouth.

Vėliaus rengiasi važiuoti į: Hanover ir Luzerne, Pa. Pasidarius pelno, žada įsteigti knygyną, pasiimti dirigentą del vedimo maišyto D.T.K. choro.

LSS. 24 kuopa taipgi darbuojasi. Lapkričio 6 d. laikytame susirinkime, drg. J. Lizaitis įnešė, kad perskaityt atsiaukimą «Lygos gelbėjimo Politiškų pabėgėlių»; tapo suaukauta dėl varymo bylos už Federenka prieš Rosijos budelį.

Aukavo šie draugai: J. Lizaitis \$1.00; K. Arminas, F. Klimkevičia ir J. Kazlauskas— po 25c.; O. Barzalauckienė 10c. Viso \$1 95. Atėmus persiutimo lėšas 5c, pasiūsta \$1.80.

K. Arminas.

SAJUNGOS REIKALAI.

Pildančiojo Komiteto Tarimas N 75.

Idant S-ga išvengtų ateityje nuostolius, panašius tiems padarytiems Lipgardo (žr. «Kovos» N37), nutariame:

Kad Adm-rius apmokėtų apgarsinimų rinkėjams nuošimčius tik syki ant mėnesio ir tik už tiek, kiek Adm-rius yra priėmęs pinigų už tuos apgarsinimus.

New York, N.Y., ?
E. Pittsburg, Pa. 21, X, 10. } LSS P. K-tas { M. M. Račiūtė,
Baltimore, Md. 30, X, 10. } { B. K. Kondratovičius
P. Grinčius

LSS Centro Sekr. Aug. Purvis.

New York City, 4, XI, '10.

Įnešimas Illinois Rajono referendumui.

Chicagos ir apilinkės suvienytos LSS. kuopos per savo konferenciją 25 d. spalio š.m., kurioje dalyvavo draugai nuo 6 kuopų, svarstant rajono reikalus atrado, kad Illinois rajono reikalai blogai stovi ir kad būtinai reikia sutvarkyti, bet kadangi Illinois rajono ribos yra labai plačios ir visiems atstovams nepatogu ir iš finansiškos pusės negalima susivažiuoti į vieną vietą, tai konferencija nutarus įneša Illinois rajonui dėl Referendum įnešimą:

Kad Illinois rajonas persiskirtų į *dvi dalis*.

Sekr. Chicagos ir apilinkės Suvienytų LSS. kuopų
Jonas Gailunas, 1613 S. Halsted st. Chicago, Ill.

Paiškinimas: Šis įnešimas buvo man prisiūstas, todėl aš ir apskelbiu jį, bet jo tolesnis visas tvarkymas turi būt atliekamas per Illinois rajono sekretorių, jei tokis yra — jei nėra, tai VIII rajono kuopos savo paantrinimus siųskite Centro Sekretoriui.

N.Y. City, 31, X. 10.

LSS. Centro Sekr. A. Purvis.

Pranešimas Sajungiečiams.

Kaip jau buvo pranešta sajungiečiams apie kilusį incidentą tarpe S-gos darbininkų, ypatingai prietikiuose suareštavimo reaktoriaus J.B.Smelstoriaus, — LSS. 1 mos kuopos įgaliota tamtikra komisija, ištyrus dalyką ant kiek galėjo, 1 mos kp. laikytame suririnkime 13 lapkričio, pranešė štai ką:

1. a) Redaktorius gerai žinodamas dalykų stovi, griežtai užginčijo C.K.-tų konferencijoje, būk skundas ant J.Griniaus atplėšinėjimo svetimų laiškų ir kaip jis pirmiau skundėsis, jo paties — yra neteisingas ir, kad užslėpė kitus J.Griniaus darbus, kenkiančius sąjungai; b) kad J.B.Smelstorius, kaipo ypata, pastatyta į vietą, reikalaujančią kur-kas augštesnio žvilgio gyvenimą, apart to, kad kur reikalaujama nuo ypato daugiau doros, pats nors gal ir priverstas aplinkybių, bet pats pasiūlė neatšizūrėdamas į būsiančias blogas pasekmes.

2. a) Kad J. Miškinis turėdamas nesusipratimus su J. B. Smelstoriū, nesikreipė prie draugų, reikalaujamas trečiųjų teismo, bet tiesiog į valdišką; b) kad Miškinis kaip administratoriaus sandomas darbininkas, visuomet vedė visokias bjaurias paskalas tarpe spaustuvės darbininkų prietikiuose administracijos su zeceriais ir tuomi jau kėlė nesusipratimą pačioj administracijoj.
3. a) J. Grinius, kaip administratorius, nuo pat užėmimo vietos, neprilaikė geros tvarkos, ir laikydamas kokį tai mokinį prie spaustuvės, kuris besanžiningai juokaudamas iš J. B. Smelstoriaus, lipino visokius parašus prie redakcijos kambario durų; b) kad J. Grinius išvadino sąjungiečius «beždžionėmis», spjaudęs net ant pačios idėjos, bauginęs, neklausančius jo, pa-traukti už kiekvieną mažniekį valdiškan teisman ir dalyvavęs ergelių kėlime tarpe J. B. Smelstoriaus ir Miškinio ir tt., ir, priegtam, sugrįžus Sm. iš kalėjimo, apkalbant apie priežastis atsitikusio dalyko, J. Grinius vėl bauginęs, kad pašauksias policiją ir vėl išvež, kur buvo (į kalėjimą).
- Išklausius tokių iš komisijos pusės apkaltinimų, augščiausias minėtų ypatų, ir remdamosi ant teisybės ir bešališkumo, kaip ir trokškama Sąjungai gerovės — mes LSS. 1-moji kuopa nutariame didžiama balsu, kad:

- a) J. B. Smelstorių suspenduoti iki ateinančiam suvažiavimui.
b) J. Miškinį ir J. Grinių išmesti iš Sąjungos.

LSS. 1-mos kp. įgaliotoji Komisija.

J. Juodžiukynas, V. Karys, J. Stasiulevičius.

Sąjungos atyda.

LSS. 151 kuopa savo mėnesiniame susirinkime, laikytame spalio 2 d. apkalbant S-gos reikais, atmetė S.T.K.K. propoziciją, kaslink apmokėjimo C. K. konferencijos lėšų per rajonus (žūr. «K.» N.37). Rajonams tų lėšų nepridera mokėti, nes nevisi jų savo atstovus siuntė konferencijon, tuli net nieko nežinojo, nes nebuvo kviečiami siųsti savo atstovus. Kuopų nedalyvavimas arba nepakvietimas dalyvauti tokiuose reikaluose kaip suvažiavimas C. K. atstovų, yra gana nepraktišku ir papeikimo vertu. Tokius dalykus tik Sąjungos referendumai turėtų spręsti, o ne komitetai sauvališkai.

Linkni S-gos finansinių nedateklių, 151 kuopa randa reikalingu uždėti e k s t r a mokestį ant visų narių proporcionališkais.

Su buvusios S.T.K.K. narių J. Juodžiukyno ir K. J. Valio nuomone nevisai sutinkame, kad pilnai užsitikėt S.T.K. komisijos patvirtinimu administracijos paduodamų atskaitų. Ar galime tikėti, patįs nesuspradami kaip T.K. K-ja tąs atskaitas peržiuri? Ar galima tikėti, kad visi gautieji pinigai yra dienejį įplaukų knygoj įrašyti, ar už pašalinius darbus ir kokius darbus ir kiek yra kvituojama atskaitose?

Mēs 151 kuopa vienbalsiai savo nutarimu reikalaujame, kad atskaitos būtų garsinamos iki mažiausių smulkmenų išlaidos ir įplaukos, nežiurint kiek vietos jos užims organe. Nes tik tuomet bus prašalinti neužsitikėjimai ir sykiu narių svyravimas.

Linkni raidžių statomos mašinos reiklingumą, 6 prieš 3 balsais reikalingumą pripažino.

Taipgi linkni įvedimo S-je pašelpinio skyriaus, balsavo už 3 balsai, prieš 6.

151 kuopos, Sek. *K. Justinavičius.*

Neleisime Pulti.

Mēs LSS. 117 kuopos draugai savo susirinkime 23 dieną spalio, svarstėme dabartinį S-gos finansinį stovį ir matant jį kritiškam padėjime ir žinant, kad S-ga nuo nieko negali laukti pagelbos, kaip tik nuo mūsų pačių, todėl mēs ir turim suteikti tą pagelbą.

Tad vienbalsiai nutarem užsimokėti mėnesines duokles centran nuo 1 dienos Sausio 1911 m. už visus 1911 metos iškalno. Mēs manom, kad tas daug S-gai prigėlbės ir išves ją iš tų klampynių kokiose dabar yra.

Kviečiame ir kitas kuopas, kad užsimokėtų iškalno savo mėnesines duokles, o S-ga atsilygintų skolas ir kiek stipriau pastotų finansiskai.

Draugai! Kovojam už laisvę ir neapkenčiam jokių prievartų, tat ir veikime!... Veikime nesutodami. Prie darbo! O pasaulis prašvis ir kcva bus laimėta!...

Vardu 117 kuopos, *B. K. Kondrotavičius.*

LSS. 23-čia kuopa, sušelpimui S-gos izdo, paskyrė iš savo kuopos izdo \$4.40.

Atskiri draugai suaukavo: A. Gustaitis, A. Krajauskas po \$1.00; P.S. Plioplis 50c., J. Gvazdinskas 25c. Viso pasiuciame «Kovos» administracijon \$7.15.

Sekretorius, *A. Krajauskas.*

Pinigai priimti, ačių.

«Kovos» adm.

LSS. 52 kuopa laikytame savo susirinkime 9 d. spalio pajudinom S-gos finansinio stovio klausimą ir nežiurint to, kaip kitų yra sakoma, kad S-gos izdas perpilnas, bet pažiurėję į atskaitas, matome tą pilnumą (prisikišus nematyt), kuris priverčia kiekvieną protaujantį apie S-gos ir visu darbininkų gerovę sąjungietį pagalvoti, kuris net šurpulių nukreistas, nežino ką bedaryti. Todėl mums lengviausiu budu yra (taip susirinkime besvarstant pasirodė), prašalinti tą bausumą, ir S-gą nuo finansiškos ligos išgydyt, kad mēs sąjungiečiai visi, kiek mūsų yra sutiktume paaukauti tik po \$1.00 «Kovos» fondu. Mēs 52 kuopos draugai darėme ant kiek mums pavyko pradžia, t. y. aukavom tai pagal atjautimą, tai pagal išgalėjimą S-gos labui ir tt.. Aukavo:

J. Bieniuševičiūtė, A. Petraška ir P. Sinkus— po \$1.00; J. Kaminskiūtė ir K. Petronis— po 50c.; K. Intas, J. Juke-lis— po 25c. Viso \$4.50.

Kalba, pasilieka tik kalba, o darbas darbu. Kalbėk kiek nori, vienok pagal kalbą darbas nesistos. Žinoma, kad prie darbo reikalinga kalba dėlei sutarties. Bet teisingai pasakius, kalba—pelai, darbas—grudai.

Tik draugučiai susijudinkime, o pamatysime savo darbo vaisius, nes skruzdės visai maži gyvūneliai, o tik po vieną ša pelį nešdamos, įstengia didelius kapčius sunėsti, o mēs tik žmonės! Civilizacijos perijodė gyvendami, neįstengiamo tą atlikti! Nes nuo mūsų priguli visų darbininkų supažindinimas su jų nelaimėmis, vargais bei išdaudojimais.

Todėl draugučiai, tik pasijudinkime, darbo visai mažai tereikia, o mūsų dalykai į tikro, tiesaus kelio vėžias įeis, ta-

e, Pa. Pasida-
igentą del vedi-

ričio 6 d. laiky-
perekaitų atai-
lių; tapo suau-
Rosijos budelį.
K. Arminas, F.
Zalauckienė 10c.
asiųeta \$1.80.
K. Arminas.

LAI.

75.

šius tiems pada-
jams nuosimčius
s yra priėmęs pi-

M. Račiūtė,
K. Kondrotavičius
Grinius

Aug. Purvis.

dumui.

pos per savo kon-
augai nuo 6 kuopų,
aus rajono reikalai
bet kadaigi Illinoi-
ims nepatogu ir ši
vietą, tai konferen-
um įnešimą.

q LSS. kuopų
st. Chicago, Ill.

isiųstas, todėl si-
turi būt atliktam
jei nėra, tai VIII n-
o Sekretoriui.
Sekr. *A. Purvis.*

ėčiams.

apie kilusių incidentų
ose suareštavimo »
kuopos įgaliota tu-
o, 1 mos kp. laiky-

stovį, griežtai stip-
ant J. Grinius atpa-
u skundėsis, jo pa-
us J. Grinius dar-
istorius, kaipo yra
is augštesnio briv-
ma nuo ypatos dapo-
ybių, bet patis p-
sekmes.

da bus lengviaus ir vargas vrgti.

Suvargės.

Pirma padarykime tvarka.

LSS. 88 kuopa savo mėnesiniame susirinkime laikytame Spalio 16 d. d-gės M.M. Račiutės atsišaukimą į sąjungiečius, kad aukauti S-gos izdan. Apsvarsčius dalyką, priėjome prie sekančio išvedimo, kad yra veltui aukavimas pirma, negu padarysime tvarką. Reikalinga, kad administratorius pirma savo pareigas teisingai atliktų.

Kad to nėra, privedame čia sekantį pavyzdį: LSS. 57 kuopa nuo 16 mėnesių jokių mokesčių nesiunčia, tačiau nėra ji apskelbta už mirusią, priešingai administracija dar garsina ir jos sekretoriaus antrašą. Reiškia siunčia ir organą. Ar gi neaišku, kad administratorius visai nežiuri, kam reikia siųsti organas, o kam nereikia.

Antra, administracija neišduoda pilnų atskaitų, kiek ir už ką kada įplaukė iki smulkmenų, ko daugelis kuopų reikalauja ir V. K. referendumas tą įsakė. Bet tas nėra pildoma. Tas tarpe narių pagimdo neužsitikėjimą, nenorą ir atšaldo nuo darbavimosi. Pakol nebus įsakymai ir reikalavimai pildomi, patol negal buti tvarkos, o kol to nėra, veltui yra aukas rinkti, nes tuo tik labiau susierzina neužsitikintie nariai.

Org. L. Verblungevičė.

Sek. K. Kašeta.

Izd. J. Šmulkštys.

Prie Pittburgo 6-tos kuopos.

Shenandoah, Pa. LSS. 28 kuopa savo susirinkime pritarė Pittburgo 6-tai kuopai, kaslink apmokėjimo lėšų komitetų konferencijos. Kad būtų mokama iš Centro izdo, o ne rajonų.

Sek. M. Kapočiūtė.

Drugams Sąjungiečiams.

Atsitikus «Kovos» name incidentui, apie kurį sąjungiečiai girdėjo, liko per 1-mą kuopą išrinkta Komisija ištyrimui dalyko. Tyrinėjant tarp kitko, priejo prie to, kad Komisija turėjo išklausinėti ir zecerius. Nors «Kovos» zeceriai ir negyve na ten (apart V. Jakščio, nekurių laiką) išimant vien tik darbo laiką, vienok dėl surinkimo faktų, liko ir jie ištyrinėta.

Taigi šiuomi pranešame, kad mes «Kovos» zeceriai, matę ir girdėję daug faktų, turėjome pasakyti tiesą. Ir nors Komisija neišdavė administratoriui ką ji ištyrė, nors administratorius už tai ir jai grasino suareštavimu, bet kada Komisija išsiuntė į Centrą, kad kuogreičiausiajį pributų Centro atstovai tvarkyti administracijos dalykus; tad kas-nors iš Centro narių pasiskubino apie tai J. Griniui pranešti ir tokiu budu mes papuolėme į neapykantą J. Griniui už tai, kad neapsilenkėm su teisybe.

Rezultatas to sekantis: Su pagelba J. Miškinio (savo pagalbininko), pradėjo daryti visokius «šposus» ir sudėjęs

visus į kruvą, padarė skundus ir juos išvezė. Iki šiol nežinome kur, bet manome, kad į Centrą. Todėl visų kuopų atkreipiame atydą, sykiu su Centro įstaigomis, kad į tuos visus skundus, kurie bus paduoti ar šiokiu, ar tokiu budu, būtų žiurima šaltai. Taipgi, p. Grinius meta ant mūsų bjaurią dėmę, buk mes «Kovos» zeceriai užtaisę spaudinimo presą taip, kad pradėjus spausdinti sprogtų. Tą 1-mos kuopos susirinkime, bandė darodyti J. Miškinio tvirtindamu buk jis girgėjęs, kada «zeceriai darė suokalbj», tačiau Miškinis nuo patvirtinimo to argumento atsiskė, išbėgdamas iš susirinkimo, o Grinius užklaustas, kad jeigu žinojo apie kokius tai užtaisymus, kodėl neatitaisyta, bet paleista presas? Į tai nieko neatsakyta, vien «žulikų» pravardžiavimais. Ar ilgai galima kentėti bjaurias apšmeizas ir intrigas Griniaus? Kodėl O. K. neišpildo reikalavimo LSS. 1-mos kuopos kamisijos.

Tragikomedijos pirmasis aktas baigiasi. Jeigu ne šiandien, tai rytoj, turės užtekėti idėjos saulė, turės užviešpataut ir jusų ir mūsų teisybė, o triusas pradės eiti jusų naudai, o ne keno-nors ambicijų užganėdinimui.

Su draugiška meile «Kovos» spaustuvės zeceriai:

V. Jakštys, A. Bernotas ir V. Kairys.

Užklašimas.

Kodėl nepaaiškinta ant 6-tos kuopos užklašimo, kaslink policisto bilos?

LSS. 28-ta kuopa tą klausimą atkartoja. «Ką gi reiškia policisto bila už namų saugojimą pagarsinta išlaidose «Kovos» 39 num. Kam jis buvo reikalingas?»

Sek. M. Kapočiūtė.

Dar J.P. Valadkai ir J. Juodžiukynui nunant T.K.K. atėjo vietinės policijos stoties viršininkas, pasiulydamas, kad pirtume tikietai naudai policemonų kluubo. Aš paklausiau tuomlaikinės T.K.K., kuri pritarė pirkti tikieta, ypač dėlto, kad tuomet policija turės geresnį atsinešimą link saugojimo «Kovos» buveinės nuo amerikoniškų «sportų». Todėl tas \$1.00 ir pakvitavojime taip užvardytas. Bagočiaus laikuose, matomai tokios išlaidos budavo kvitavojamos pavadinta «įvairiomis smulkmenomis». Bet aš kvituoju taip, kaip jos tikrai vadinasi.

J. Grinius.

Mūsų pritarimas.

Mūsų LSS. 42-ra kuopa Easton, Pa., savo mėnesiniame susirinkime, laikytame 8 dieną Spalio, svarstėme sumanymą kaslink įvedimo prie S-gos pašelpinio skyriaus, kurį visapusiškai apsvartę, pilnai sutinkame ant sumanymo drg. J.B. Smelstorius «Kovos» num. 33.

Mes žadėdami remt tą darbą kiek velys mūsų pajėgos įnešame, kad tas darbas būtų kaip galint greičiau varomas pirmyn.

Pagal mūsų nuomonę, turėtų apsvarstyt tą dalyką Pildantysis Komitetas ir kad paskirtų atsakančias ypatus, kurios išdirbtų įstatus.

Draugai ir dragės, sąjungiečiai! Turime apie tai ru-

pinties, nevilkiančiai įvykinti gyveniman, o mūsų triušas atneš nemažą naudą, kaip mums sąjungiečiams, taip ir visuomenei.

Sek. A. J. Neris.
Org. S. P. Kulaitis.
Izd. P. Trainaitis.

Draugams LSS. 51-mos kuopos.

Šiuomi pranešame visems draugams LSS. 51-mos kuop. Grand Rapids, Mich., kad susirinkimus laikysim tankiau, t. y. du kartu į mėnesį. Pirmą susirinkimą 1-mą nedėdicią mėn., antrą, nedėlioję po 15 d. mėnesio.

Dabartinis susirinkimas atsibus 20 Lapkričio (Nov.), nedėlioję 2-rą vaiandą po pietų, po antrašu:

J. Antanaitis, 653 Front St.

Ačiu.

Ištariu širdingą ačiu draugui F. Živatkauckui už atsilankymą į Plymouth'ą, Pa. su prakalba del atgaivinimo 24 kp. ir dar neėmė net kelionės lėšų del palengvinimo mano iškaščių ir labo visuomenės.

K. Arminas.

Teatras, Koncertas ir Balius, Kensington, Ill.

L.S.S. 137 kp. stato ant scenos 4 veiksmų K. Jasinkaičio dramą «Alkani Žmonė». Lošimas bus Nedėlioj, Lapkričio 20 d. 1910 m. Turner Hall 169—170 E. Kensington ave., Kensington, Ill. Pradžia 6 val. vakare. Po teatrui bus dainos ir šokiai. Dainuos L.S.S. 81 kp. choras, taip gi yra kviesti Latvių vyrų choras ir Slovakių vyrų choras. Įžanga 25, 35, 50 ir 75 c., vaikams 10¢. Apart to L.S.S. 137 kp. ant Naujų metų toj pačioj svetainėje loš Br. Vargšo dramą «Žmanės» ir Uptono Sinclair dramatišką vaizdelį «Vagys». Taip gi So. Chicagoje Lapkričio 26 d. suloš «Kovoje už laisvę» ta pati 137 L.S.S. kp. naudai vakarinės mokslainės.

Komitetas.

Gerą vietą —

Gali gauti jauni vaikinai ar merginos, kurie geidžia savo gyvenimą pagerinti, tarnauti prie geležinkelių arba prie bevielinio telegrafo. Nuo laiko, kaip pradeda būti įvedami 8 valandų darbo dienos įstatymai ir nuo laiko, kaip bevielinis telegrafas visur pradeda būt vartojamas, visados stokuoja apie 10.000 telegrafistų. Prie tų darbų pradedantiems moka nuo \$70 iki \$90 mėnesiui. Męs veikiame po priežiura Telegrafo urėdininkų ir visi pabaigusieji pas mus yra užtikrinti, kad gaus vietas. Kad gauti artesnes žinias rašykite artimiausiam institutui nuo jūs. **National Telegraph Institute**, Cincinnati, O., Philadelphia, Pa., Memphis, Tenn., Columbia, S.C., Davenport, Ia., Portland, Ore.

Labai smagu skaityt «BALTRAMIEJAUS NAKTIS».

Šitoje knygoje atrasi daugiau juokų nekalp dešimtyje juokdaringuose laikraščiuose per 10 metų, daugiau patiekos ne kaip išgeriant 10 bačkų alaus, daugiau gerų rody, persergerėjimų, ne kaip visuose senmergių, gyvenaščių ir davalčių leistruose ir daugiau smagaus pakutenimo, ne kaip per rugpjūtę ant šalių vakare klerikai su merginoms ir tt. Jeigu neturi tos knygos, tai nelauk ne mėnesio, ne dienos, bet tuojau pasiuskie 75c., o apturesi, adresuojant:

J. Naujokas, 120 Grand str., Brooklyn, N.Y

Apturejės tą knygą tuojau patogiai atsiesek ir skaitydamas ją turesi daugiau džiaugsmo, ne kaip už 75 dol. radęs, daugiau karsčio, negu klebonas nuo davaltkos.

PRANEŠIMAS LIETUVIAMS.

Męs bandome pasiulyti Jums ypatingą pasiulymą, kad jus pradėtumet pirkinėti nuo mus. Męs pasiulome jums 14 karatų čysto aukso (filled) laikrodėli už \$5.25, niekadods pirmiau už tiek neparduodama, nes kiti ima \$15.00. Ant lukštų męs dykal išrežisime žodžius „Remembrance of America“ (atmintis iš Amerikos). Dvigubi lukštai puikiai padirbti, 14 karatų [filled] čysto aukso, intalsyti su brangiais akmenais, turi patentuotą reguliatorių, gerai pritaikintus nikelluotus vidurius, rankenuke užsukamas ir nustatomas, laiką laiko labai gerai. Gvarantuotas ant 10 metų.

Męs žinome, kad kaip tik gausite šitą laikrodėli, jis jums butinai patiks; jus pasakosite savo draugams, kaip pigiai jums pasisekė jį įgyti, ir jie taip pat norės tokį. Šitą ypatingą pasiulymą męs darome tiktai visai trumpam laikui. Dykai išrežisime tuos žodžius tiktai, kol šis pardavimas tęsis.

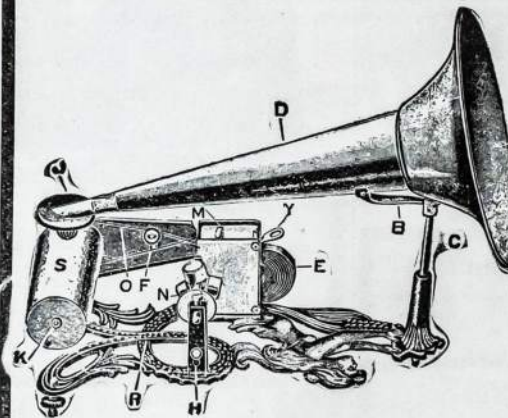
Talgi pasukubinkite siųsti apsteliavimus tuojau. Siųskite mums su laišku 25c markėmis, kitus gi 5.00 dol. užmokesite ekspreso agentui, kur jus galesite ir laikrodėlį apžiureti. Bet jeigu geriau velijate atslusti visą sumą 5.25 drauge su apsteliavimu, męs paslusime sieninį kalendorių dykai. Atminkite, kad mūsų vardas yra užtikrinimti, talgi neatideliokite.

Talgi pasukubinkite siųsti apsteliavimus tuojau. Siųskite mums su laišku 25c markėmis, kitus gi 5.00 dol. užmokesite ekspreso agentui, kur jus galesite ir laikrodėlį apžiureti. Bet jeigu geriau velijate atslusti visą sumą 5.25 drauge su apsteliavimu, męs paslusime sieninį kalendorių dykai. Atminkite, kad mūsų vardas yra užtikrinimti, talgi neatideliokite.

**Reikalaujame agentų
pardavinėti atliekama-
me laike.**

**COMMERCIAL WATCH CO.
194 West Broadway, Dept. 84
New York, N.Y.**

NAUJAUSIAS INPORTUOTAS FONOGRAFAS DYKAI!

Bus duotas kiekvienam, kas nupirks pas mus Rusiško tabako už \$6 Niekio nuo jūsų daugiaus nereika laujame, tik kad oartartumėte savo draugams pirkti iš mūsų firmos tabaka. Fonografas padarytas iš geriausio metalo, turi didelę nikelinę trąką ir labai gerai skamba. Turėdami mūsų Fonografą galite surengti namie pulkų muzikos koncertą. Užsukite tik mažinėlę, uždešite voiliuką ir galėsite išgirsti gražiausias tautiškas, darbininkiškas ir kitokias dainas, ištraukas iš operų ir operėlių, žaidimą visokių instrumentų, pavienių ir orkestroje. Klausant tą viešką bus malonu ne tik jums ir jūsų šeimynai, bet ir jūsų pažystamiems ir kaimynams. Mūsų Fonografas yra geriausias, koks tik dabar gali būti. Už tokį Fonografą užmokėtumet mažliausiai 12 dol. Męs duodame jums tą fonografą suvis dykal. Priešiuskite tik 50c markėm ir męs atsiųsim jums geriausio Rusiško Tabako už \$6 ir tą Fonografą drauge su voleliais ir nurodymais kaip reikia apeleiti. Apturėję tai per Expressą, užmokėsite likusius 5.50.

Namie galite išbandyti mūsų Fonografą, o jeigu jums jis nepatiks, tai galite sugražīt mums tabaką ir Fonografą, o męs sugražīsime jums visus įmokėtus pinigus. Ši dovana yra suprantama ir puiki, nėra čia jokios rizikos, talgi naudokitės, pamatysite kad būsite užganėdinti. Pasarga: prašome nesulyginti mūsų firmą su kitom.

ENGLISH ASIATIC TOBACCO CO.
111-115 E. 7th st. New York, N.Y. Dept. P.

Klaidų atitaisymas.

Chicagos Suv. LSS kpu aukų pagarsinime yra klaida, vietoj, kad iš Suv. LSS. kpu išdo paaukauta 60 dol., turi būti 50 dol.

23 AKMENAIS
"RAILROAD"
LAIKRODĖLIS.

Ausuke užskamas ir užstatomas, vyrams ar moterims. Aukso dengtas, gvarantuotas 20 metų. Lūkstai apdailinti uždaromi, gražiai engraviruoti. Absoliutiškai teisingai laiko laiką, specialiai kalibruoti per tarnaujančius prie geležinkelio, ir per nuolat keliančius. Pasirūpime vyrišką ar moterišką laikrodėlį, gava pareikalavimą ir antrąsą per C.O.D., leidžiame išgzzeminti ir užmokėti tik \$5.75 ekspresu. Jei rasite netinkantį, sugrąžinkite. Atmink, kad tu gal už panašų laikrodėlį užmokėti \$35.00, jei jį tau sulietų pirkti iš kalbus pardavėjas. Prie laikrodėlio mes duodame 14 karato paaukuotą rėžėlį su brėliuku dykai. **EXCELSIOR WATCH CO** 908 Athenaeum Bldg., Chicago, Ill.

Dovanos «K» skaitytojams.
Kurie užsirašys «Kovą» 1911 m., užsimokėdami už metus iš kalno, tiems bus duota, dovanai sieninis kalendorius su Markso paveikslu ir antrą kišeninį.

DR. RICHTER'S
"PAIN-EXPELLED"

Su vienu buteliu **Pain Expelerio** Galit askausmu giltine praginti. Šiems vaistams dėl sutepimo negal joki kiti lygintis. Niekas neduoda teip greito paleningvimo ir pastovenciai skausmuose Romatizmo, Neuralgijos, Išsisukimo, Sudurdimo t.t. Gaunami visose aptiek. už. 25 ir 50c
F. AD. RICHTER & CO.
215 Pearl st., New York.
Tėmykit ant Ankerio ženkle apsaugojimo

NAMINE MOKYKLA
Gramatika angliškos kalbos mokintis be mokinio (apdaryta)..... \$1.00
Vaikų Draugas arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokinio 15c.
Naujas Būdas mokintis rašyti be mokinio 10c.
Aritmetika mokinimuisi rokundų su pav. (apdaryta).... 35c.
Pinigus siųskit per Money Order šiuo adresu:
P. Mikolainis
Box 62 New York City

Jei tu nori apsisaugoti nuo Reumatizmo, tai naudok
Giles Aptiekoriaus «Elixir»
Gyduolės prekluoja tik 50c.
Gaunamos:
S.E. Cor. 2nd & Federal sts., ir S.W. Cor. 2nd & Wharton sts. Phillada, Pa.

Rusiškai-Amerikoniška LINIJA

Vienatine be persedimo tarp / meikos ir liepojaus (Rusija).
[Russian American Mail Steamers]

Ruski pačtavi laivai išeina:

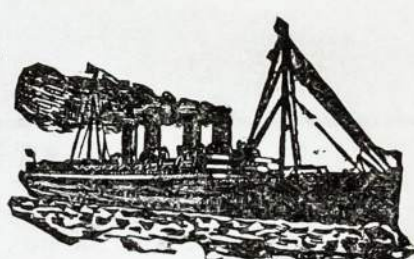
Vardas	iš Liepojaus	iš New Yorko
KURSK	Lapkričio 1, 1910	Lapkr. 19, 1910
BIRMA	" 19, " "	Grud. 10, " "
ROSSIA	Grudžio 3, " "	" 24, " "
KURSK	" 17, " "	Sausio 7, 1911
BIRMA	Sausio 3, 1911	" 21, " "

Prekės laivakorėjų (šipkorėjų):
i Roterdamą i Liepoją
\$31.00 — III klasos \$38.00
\$33.00 — III pagerinta klasa — \$40.00
\$43.00 — II klasa B \$50.00
\$50.00 — II klasa A \$60.00
Iš Liepojaus i New Yorką:
III Kl. 43.50. II Kl. 57.50
I Kl. 62.50 III Kl. pasaž. Pagalyčs \$4.00
Reikalaujant smulkesnių informacijų, kreipkitės prie vyriausio perdėtinio laivų Linijos:
A. E. Johnson & Co.
Gen. Pass. Agent
27 Broadway New York.

Carsinkities „KOVOJE“

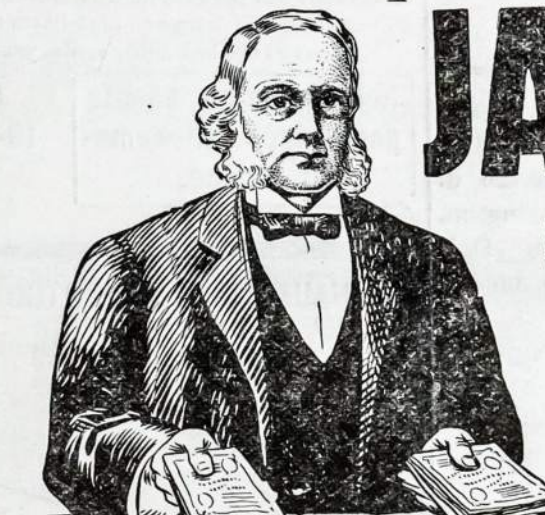
Draugai SKAITYKIT IR PLATINKIT „Kova“!

M. Rosenbaum,
SENIAUSIA
Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.
Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.
Agentūra geležinkelių tikiety.
Parduodame geležinkelių tikiety į visus miestus Jungtinių Valstijų.
605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

JAUNI VYRAI
SENI VYRAI
VIDURAMŽINI VYRAI

Vyrai kurie žada apsivesti— vyrai ligoti— vyrai kurie budamė neprotingi dasileida perviršumą— vyrai nusilpnei, nerviški, sunaikinti ir kurie sulaukie amžio, katram negale plynai nauduoti priimnuma gamtos.— **vysl tie vyrai tur pareikalauti viena iš tuo knygu.** Ta knyga pasakis kaip vyrai sunaikin sava sveikata, kaip jie igauna ligas ir kodiel jie netur apsivesti budame tame padeime. Ta knyga teip-gi pasakis suprantamoje kalboje kaip vyrai kurie tur užnuodijima kraujo, arba syfill, Triperl, arba gonorrhoea, Nusilpnelma, Abeln pragaišti špeku, Pragaišti gyvybes skytstimo, Naktinius nubeglimus, Rheumatizma, Organiškas liges, Pylva, Kepenu, Pustlės ir Inkštu ligas, gali but galiutinai išgydyti sava nuomusė, privatnai ir slapta, su mažais kaštais.

Tukstančiai vyru atgava sava tobulą sveikatą, spēkas ir stiprumą per pagėlbą tuos knygos. Ji ira krautuvė žinios ir talpina šiam tykrus slaptibes, kurios vyras turi žinoti. Netrotikiet sava piningu mokiedami už prastus, bevertės, vaistus iki kolaik neperskaitisti šitą knyga Ji pasakis kodiel jus kentėti ir kaip galet galiutinai išgydyti. Atmink, jog ta knyga yra duodama **VYSAI DYKAI.** Mēs užmokam ir pačta. Išrašik aiškeie sava varda, pavarde ir adresą ant šio kupona ir išsiusk ji mums šendena.

Kuponas dykai gautos knygos.
Siusk ji šendena.
DR. JOS. LISTER & CO.
L. 303, 22 FIFTH AVE., CHICAGO.

Godotini: Aš esu užinteresuotas jūsu pasiulimui dykai siunostos knygos ir norečiau, jog jus išsiustumet man vieną iš tuo knygu.
Vardas ir pavardė.....
Adresas.....
Stejtas.....

50,000
KNYGU
DYKAI DIEL VYRU.